

VÄIKE-MAARJA VALLA INFOLEHT

KOHALIKU SUURKUJU AUKS TEHTI MAAKERALE TIIR PEALE

22. aprilli keskpäeval tähistati Väike-Maarja keskvaljakul väikese Eesti suure mehe Georg Lurichi 145. sünniaastapäeva. Maadluslegendi auks kogusid Väike-Maarja valla inimesed kokku 65 180 tervisekilomeetrit.

Väike-Maarja gümnaasiumi ja kohaliku vallavalitsuse koostöös sündinud väljakutsega „Kingime Lurichile 145 kilomeetrit“ liitus 345 vallakodanikku, kokku koguti 65 180 tervisekilomeetrit. Parima tulemuse tegi Kalle Piirioja, kelle panus ühiskinki oli 1225, 5 km. Üle tuhande kilomeetri kogusid ka Helen Altküla ja Kristi Miglai, vastavalt 1206, 2 ja 1011.

„Hinnates kogutud sünnipäevakilomeetreid ehk ligikaudu 1,5 tiiru ümber maakera, siis arvan, et legendaarne eestlane – Georg Lurich võib rõõmsalt muheleda, kuna tema sünnikohas hoitakse sportlikku liikumist au sees,“ rääkis Väike-Maarja vallavanem Indrek Kesküla.

Vallavanem rõõmustas, et nõnda palju elanikke selle väljakutse vastu võttis. „Proovisin ka ise suusakilomeetreid koguda ning jalgrattaga tuult trotsida, sest kuidas Sa ikka Lurichi sünnipäevale lähed ja isiklikke treeningkilomeetreid kuhjaga kaasa ei võta. Parim kink Georg Lurichile on tark ja terve Eesti rahvas,“ sõnas Kesküla.

Peaauhinna, milleks oli jalgratas, loosis fortuuna välja Merle Kiigemaa nime. Väike-Maarja gümnaasiumi tugiteenuste osakonna juhataja kogus 145 km kõndides ning lisakiloleetrid, mida kokku kogunes üles kahesaja, tulid rattaga sõites.

Merle Kiigemaa, kel pole enda ütlusel kunagi loosiõnne olnud, sõnas, et see on väga suur üllatus. „Kui sa seda ei oota, siis võib õnneks minna,“ rääkis peaauhinna võitja. „Olen ülitänuvõimeline Eensalu Antsule, et tema selle nime välja tõmbas ning loomulikult Rattabaasile ja vallavalitsusele, et selline õnn ja rõõm mulle osaks sai,“ rõõmustas Kiigemaa.

Uue rattaga on Kiigemaal juba esimesed kilomeetrid maha sõidetud. „Väga hea ratas on. Sadul vajab harjumist, muidu väga hea ratas,“ märkis seitse aastat oma senise rattaga igal suvel matkadel sadu kilomeetreid maha vandanud naine.

Ürituse lõpus oli kõigil soovijail keskvaljakult võimalik läbi astuda ja ohutusnõu-

deid silmas pidades kohaliku suurkuju sünniaastapäevatordist suu magusaks teha. Maitsva 14,5 kg kaaluva tordiga toetas Lurichi sünniaastapäeva OG Elektra AS.

Loosiauhinnad võitsid veel:

Muhemesi – igale võitjale;
Väike-Maarja Gümnaasiumi tort – Madis Klaassen;
Bowlingu kinkekaart: Moonika Õunapuu, Eda Loik, Sigrid Vergi, Silver Aasumets, Veiko Kabral, Ülle Liivak, Margit Kopti, Janely Miadzielec, Kaire Jartsev-Moont, Ergo Veedler;
Põhjakeskuse kingikott: Ants Rouhijainen, Reno Kungla, Marek Suits, Kristo Princken, Victoria Mitt;
Sisekaitseakadeemia Väike-Maarja Kolledži kingikott: Liis Löune, Kalle Piirioja, Ellen Anett Põldmaa, Janne Soo; Simuna Kartul: Jane Sumre, Astor Argos, Tairi Tiimus, Marit Vohma;
Confetty OÜ: Riki-Brigita Mitt, Margit Litvin, Ada Väärt;
Maarjalill: Elisabeth Ervald, Eliis Vatt;
Taluturg: Romet Below;
Pärlituba: Koit Viliber.

Täname toetajaid: OG Elektra AS, Muhemesi OÜ, Pärlituba OÜ, Kartul Simunast, Väike-Maarja Taluturg, OÜ Maarjalill, Confetty OÜ, Väike-Maarja Gümnaasium, Sisekaitseakadeemia Väike-Maarja Kolledž, Puhta vee teemapark, Rakbowl OÜ, Rakvere Põhjakeskus ja Rattabaas OÜ.

Kristel Kitsing
toimetaja

Georg Lurichi monument pidurüüs. Foto Kristel Kitsing

Peaauhinna fortuunaks olid Baruto ja Ants Eensalu. Foto Kristel Kitsing

Kuigi Rattabaasi uuel kodulehelt www.rattabaas.com saab sobiva rattat välja valida ja kohe kihutama minna, siis käis Merle kaupluses kohal ja tegi valiku sellise, mida poes spetsialistid soovitasid. Foto Kalle Kriit

Kalle Piirioja kinkis Lurichile sünnipäevaks 1225, 5 km. Foto Kristel Kitsing

TUNNUSTAME

Väike-Maarja valla aasta ema on Elle Trei

11. mail andsid Naiskodukaitse Väike-Maarja jaoskonna esinaine Anneli Mikiver ja Väike-Maarja vallavanem Indrek Kesküla üle Väike-Maarja valla aasta ema tunnustuse Väike-Maarjas elavale kolme lapse emale, viie lapselapse vanaemale ja 19 aastat Tallinna lastekodus pereemana vastutusrikast tööd teinud Elle Treile (pildil).

Elle on kogu elu olnud väga töökas. Ta ei ole kartnud ühtegi füüsilist ega vöörast tööd. Ta on tegelenud nii loomade, õpetamise, koristamise, puidutöö ja laste kasvatamisega. Selle kõige kõrvalt on ta olnud alati olemas oma laste jaoks ja hoolimist on jätkunud ka vöörastele lastele juba enne seda, kui ta alustas tööd

lastekodus.

Töötamine lastekodus on aga Elle kutsumus. Temas on nii palju emalikkust ja soojust ja see pole jäänud märkamata. Teda on tunnustatud erinevate tänukirjade ja auhindadega. Kõige suurem tunnustus langes tänavusele aasta emale osaks mullu novembris, kui talle omistati elutööpreemia Kuldne Kartul, mida annab välja Eesti Asenduskodu Töötajate Liit.

Elle on üles kasvatanud kolm suurepärast last, kes nüüdseks on juba täiskasvanud ning ise lapsevanemad. Aasta ema mõlemad tütreid töötavad samuti lastega (lasteaidades), lisaks on nad aktiivsed naiskodukaitsjad. Poeg töötab aga ettevõttes ostujuhina ja on kirglik hobikala-

mees.

Elle on vanaemaks viiele lapselapsele, kellele ta väga palju oma vaba aega pühendab: mängivad, joonistavad, loevad raamatuid, kokkavad koos ja veel palju muud.

Ellet iseloomustatakse kui rahulikku, südamlikku ja sooja inimest, kes leiab igas inimeses midagi head. Ta peab lugu tervislikest eluviisidest: kõnnib palju, sõidab rattaga ja nakatab ka teisi oma aktiivsuse pisikuga. Veel on sotsiaaltöö haridusega Elle hobiks joonistamine ja ilukiri.

Väike-Maarja valla aasta emast saad rohkem lugeda lk 12.

Kristel Kitsing
toimetaja

SEEKORD LEHES:

COVID-19
OLUKORRAST
Lääne-Virumaal

5

Tiia Kaselo: inimesed
tõlgendavad laste-
kaitsetööd vääralt

6

JÄÄTMETE
SORTEERIMISE
JUHEND

9

Madli Matvejev:
aasta võõrriigis
laiendab silmaringi

11

Elle Trei: emaks
olemine nõuab
aega, unetuid öid
ja pühendumist

12

Barber
Väike-Maarjas

13

ROUTE 22
grillimise nipinurk

13

Kuidas liiqluses
ohutult liigelda?

14

Loe internetis
www.v-maarja.ee

Vallavanema kuu

Koduvalla üks traditsiooniline sündmus, Georgi Kange, pidi koroonapiirangute tõttu ka sellel aastal nõ pausil olema. Uus aeg nõuab uusi ideid ja kohandamist võimalustega. Kõrvalpõikena on huvitav mõelda, kas 2030. aastal räägime ajatelt: aeg enne koroonat ja aeg pärast seda või aeg koos sellega. Eestlaste legendaarse suurkuju Georg Lurichi 145. aastapäeva sai vaatamata piirangutele ikkagi vääriliselt tähistatud. Gümnaasiumi poolt veerema lükatud väljakutse „Kingi Georg Lurichile 145 isiklikku kilomeetrit“ pöörles niivõrd suure hooga, et maakerale tehti koguni 1,5 tiiru peale ehk koguti kokku ca 65 000 tervisekilomeetrit. Kui Sa elad ja töötad vallas, mille keskvaljakut ehib Lurichi monument, ega siis saagi ju jätta isiklikku kingitust tegemata. Minul õnnestus sellel perioodil läbida 586 kilomeetrit. Seda veidi teisendades saan öelda, et nüüd olen 382 km jalgrattakilomeetri ning 204 suusakilomeetri võrra tervem. Tundub, et Vana Jüri (just nii hüüti teda elukutseliste jõumeeste ringkonnas) hõljub hea vaimuna ka täna meie peade kohal ja rõõmustab, et tema kodukohta elanikud on tegusad, mäletavad ning hoiavad Lurichi eluväärtuseid ja põhimõtteid.

Päev pärast Georg Lurichi sünnipäeva, jüripäeval, külastas Väike-Maarja valda ka riigikogu esimees Jüri Ratas. Jüri Ratas asetas Vana Jüri monumentile lillekimbu. Lisaks saime koos riigikogu esimehe Jüri Ratase, riigikogu liikme Siret Kotka, volikogu esimehe Hans Kruusamäga ülevaate Baltic Agro majandustegevusest Kaarma tööstusalal. Baltic Agro esindajad tõid välja, et COVID-19 valguses on nende ettevõtte töötajad seotud samuti riski-

teguritega. Logistika-ahel vajab sujuvat täitmist ning juhul kui personali hulgas on keegi nakatunud, siis võib sellest tekkida tõsiseid ja kulukaid probleeme tarnete väljastamisel. Seega on Baltic Agro suurendanud ka personali ning vähendanud reaalseid kontakte ettevõtte sees inimeste vahel. Käesoleval aastal on Baltic Agro tegemas järjekordset investeeringut Väike-Maarja valda ning juba täna saavad möödastõitjad näha killustikuga tasandatud pinda, kuhu kerkib käesoleval aastal järgmine korralik PVC-katttega ja ca 5000 m² laohoone. Küsimusele, miks investeeritakse just Väike-Maarjasse, vastas laojuhataja Tanel Põder: „Väga oluline on logistiliselt soodne asukoht. Esiteks tooraine kogumiselt on just Pandivere piirkond soodne põllumajanduslikuks tootmiseks. Teiseks ka hea maanteevõrk sadamateni: Muuga, Kunda.“ Baltic Agro kaudu liiguvad Eesti tooted üle maailma. Ettevõtja pidas oluliseks teguriks ka tööjõu olemasolu piirkonnas, sest seni on tal õnnestunud ettevõttes loodud uued töökohad kiiresti täita.

Vallavalitsuse tööst viimasel kalandrikuul saan välja tuua Rakke kultuurikeskuse ehitushankega seonduva ja esimese lisaeelarve koostamise. Väike-Maarja vallavalitsus (kui avaliku sektori asutus) saab ehituslepinguni jõuda läbi avatud hankemenetluse. Eelmisel aastal projekti koostamisel Rakke kultuurikeskuse rekonstrueerimiseks oli projekteerija eelarvestanud välja ligikaudse rahalise summa (720 000 eurot), mis kinnitati ka 2021. aasta eelarvesse. Väike-Maarja vallavalitsus kuulutas märtsis välja avaliku ehitushanke. Pakkumuste esitamise tähtajaks (05.04.2021) laekus neli pakumust, mis olid vahemikus 767 870 eurot kuni

Volikogu esimees ja vallavanem riigikogu esimehe Jüri Ratasega visiidil Baltic Agro Kaarma üksusesse. Foto Kristel Kitsing

982 732 eurot. Pärast pakumuste laekumist kontrollis hankekomisjon pakumiste ja pakujate vastavust hanke tingimustele. Esitatud dokumentidele tuginedes, leidis hankekomisjon, et ühte pakumust ei saa kvalifitseerida, kuna pakkuja poolt esitatud analoogsete tööde loetelu ei vastanud hanke tingimustele. Mittekvalifitseerituks osutus kahjuks madalaim pakumust (767 870 eurot). Järgmine pakumust oli summas ca 822 000 eurot ning selle heakskiitmiseks tuli vallavalitusel küsida ka nõusolek vallavolikogult (ehitus läks eelarves planeeritust kallimaks). Arutelu vallavolikogus oli suhteliselt üksmeelne ning vallavolikogu otsustas ehitustegevusega Rakke kultuurikeskuses edasi minna. Alternatiiviks oli kõik pakumused tagasi lükata ning kuulutada välja uus hange. Sellisel juhul oleks tekkinud täiendav risk, sest ehi-

tushinnad ei ole realselt vähenenud, pigem isegi tõusnud (hinnatõusu soodustab ehitusmaterjalide hinnatõus), siis võib hinnatõusu risk realiseeruda ning uue hankega hind veelgi tõusta.

Vallavalitsus koostas aprillis esimese lisaeelarve eelnõu, mille üheks vajaduseks oli teha vallavolikogule ettepanek, kuidas kasutada vabariigi valitsuse nn koroonatõetust. Selle toetuse sees on pandeemiast tingitud kulude tõus ja tulude vähenemine summas 62 000 eurot, õpilaste distantsõppe toetamine 18 600 eurot ja investeeringutoetus summas 163 000. Maikuus toimuvad volikogu komisjonides arutelud ning mai lõppu on planeeritud vallavolikogu otsus lisaeelarve jaotuse üle.

Tavaliselt oleme maikuus saanud koos tegutseda erinevatel kogukondlikel heakorraltel. Ka need on nüüd „uutmoodi“. Teeme ära! talgud 2+2. Eks

siinkohal ole see küsimus, kas Sinu kodukinnistul on Teeme ära! 2+2 talgud uutmoodi või on tegelikult tegemist väga traditsioonilise ning eelnevaid aastakümneid väldanud traditsiooniga. Jalgrattalt paistab, et need traditsioonid on au sees pikemat aega. Meie valdas on koduaedasad, kust endalt mõttes küsid, kuidas te jõuate? Kaunis.

Kui me täna räägime tervisest, siis me tihti mõtleme või räägime hoopis haigustest. See on vale. Kui me räägime tervisest, siis peamegi mõtlema tervisest ja rõõmust. Tundkem rõõmu liikumisest, heast seltskonnast, ausast spordist ja tervislikust toidust.

Hoiame põialt neile, kel oht eksami palavikuks!

Indrek Kesküla
vallavanem

Päikeseenergia Väike-Maarja valla elukeskkonnas

Maailmas laiemalt hakati mas- siliselt päikese- ja päikese- alates 2010. aastast. Eestis toimus päikeseenergia tootmises hüppeline kasv 2018. aastal, mil rajati ligi kümme korda rohkem parke kui Eestis varasemalt kokku.

Koduvallas saab tänasel hetkel väikesemaid päikeseenergia rajatise näha peaaegu kõikides piirkondades. Neid on paigutatud nii hoonete katustele kui ka põlluservadesse. Väike-Maarja vallas on ehitisregistrisse kantud 23 päikeseelektrijaama, ligikaudu 20 000 m².

Tüüpiline protsess selliste rajatiste puhul on suhteliselt lihtne. Päikeseenergia arendaja taotleb vallavalitsuselt projekteerimistingimused ning Elektrilevilt liitumistingimused. Vastavalt nendele valmib ehitusprojekt, mis on ka ehitusloa aluseks. Ehituse valmimisel tuleb taotleda omaavalitsuselt kasutusluba. Ehituse maksumus sõltub nii paneelide arvust, asukohast kui ka liitumistingimustest.

Viimase paari kuuga on olukord muutunud. Elektrilevi ei väljasta enam kõigile liitumistingimusi, kuna vabad liitumisvõimsused alajaamades (mis ei vaja märkimisväärselt investeerimist) on ammendumas. Seega soovib Elektrilevi eelnevalt olla kindel, kas liitumistingimuste taotlejale ka vastava omaavalitsuse poolt sarnased projek-

Vallavalitsus kutsus üles tegema ettepanekuid ja avaldama vastuväiteid päikese- ja päikese- alates 2010. aastast. Eestis toimus päikeseenergia tootmises hüppeline kasv 2018. aastal, mil rajati ligi kümme korda rohkem parke kui Eestis varasemalt kokku.

teerimistingimused väljastatakse.

Oleme põllumajanduspiirkond ning suur osa meie haritavast põllumaast on nn väärtuslik põllumaa. Kaks kolmandikku Eesti parimatest leostunud ja leetjatest liivsavimuldadest asuvad Pandivere kõrgustikul. Põldude keskmine boniteet on ligi 50. Lääne-Virumaa maakonnaplaneeringu teema- planeeringu „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ järgi

loetakse maakonnas kõrge viljelusväärtusega põllumaaks 45-st mulla- hindepunktist suurema väärtusega maad. Väike-Maarja üldplaneeringuga on muuhulgas seatud väärtuslikule põllumaale tingimused, mille kohaselt väärtuslik põllumaa tuleb kasutuses hoida põllumajandusliku maana ning uute hoonete ehitamine väärtuslikule põllumaale on keelatud, välja arvatud taluõue rajamine.

Nüüd on piirkonnas aktiivsed päikese- ja päikese- alates 2010. aastast. Eestis toimus päikeseenergia tootmises hüppeline kasv 2018. aastal, mil rajati ligi kümme korda rohkem parke kui Eestis varasemalt kokku.

Vallavalitsus peab langetama motiveeritud otsuse, kas suured päikese- ja päikese- alates 2010. aastast. Eestis toimus päikeseenergia tootmises hüppeline kasv 2018. aastal, mil rajati ligi kümme korda rohkem parke kui Eestis varasemalt kokku.

ning millist mõju nad avaldavad. Loomulikult oleks parim kui suured päikese- ja päikese- alates 2010. aastast. Eestis toimus päikeseenergia tootmises hüppeline kasv 2018. aastal, mil rajati ligi kümme korda rohkem parke kui Eestis varasemalt kokku.

Kuidas leida sobilikke lahendusi? Üks võimalus on projekteerimistingimusi väljastada kaasava menetluse abil. Väike-Maarja vallavalitsus kutsus kodulehel ja FB-lehel kõiki päikese- ja päikese- alates 2010. aastast. Eestis toimus päikeseenergia tootmises hüppeline kasv 2018. aastal, mil rajati ligi kümme korda rohkem parke kui Eestis varasemalt kokku.

Kui projekteerimistingimuste eelnõu kohta esitatakse kooskõlastamise või arvamuste avaldamise käigus märkusi, võtab vallavalitsus neid asjakohaselt arvesse või põhjendab arvestamata jätmist. Eeltoodu tähendab seda, et otsuse tegemisel tuleb arvestada kõiki olulisi asjaolusid, kaalutlused peavad olema loogiliselt jälgitavad ning otsuse motiveerimine on äärmiselt oluline kõikide asjassepuutuvate osapoolte jaoks.

LÜHIDALT

Toetus esmakordselt esimesse klassi õppima asuvatele lastele

Kõigile Väike-Maarja vallas asuvate koolide esimesse klassi esmakordselt õppima asuvatele lastele makstakse, olenemata nende elukohast, toetust 70 eurot koolitarvete ostmiseks.

Eelduseks on, et laps on registreeritud Väike-Maarja, Simuna, Kilti või Rakke kooli esimesse klassi õpilaseks.

Vallavalitsus väljastab 70 euro suuruse kinkekaardi, millega saab koolitarbeid osta Väike-Maarja koolitarvete kauplusest (Simuna mnt 4).

Kinkekaarte väljastab alates 2. augustist vallavalitsuse lastekaitsepspetsialist Tiia Kaselo, tel 329 5762.

Vähekindlustatud perede lastele korraldatakse taas laager

Väike-Maarja valla vähekindlustatud perede lapsed saavad osaleda 15.–22. juunil Rannapungerjal toimivas noortelaagris. Laager on mõeldud 7–15-aasta vanustele lastele. Soovijail palun esitada 10. juuniks avaldus vallavalitsuse lastekaitsepspetsialist Tiia Kaselole.

Info Tiia Kaselo, tel 329 5762.

Peremehetu ehitise hõivamine

Väike-Maarja Vallavalitsuse 14.04.2021 korraldusega võeti arvele peremehetute ehitistena Väike-Maarja vallas Mõüriku külas Kõo katastrilüksusel (katastritunnus 92801:001:0396) asuvad ehitised (elamu ja kuur).

Vastuväited ehitiste peremehetuse või selle kohaliku omaavalitsuse poolt hõivamise kohta palume esitada kirjalikult Väike-Maarja Vallavalitsusele hiljemalt 17.06.2021: Väike-Maarja alevik, Pikk tn 7 või e-post: vv@v-maarja.ee.

ELANIKE ARV VÄIKE-MAARJA VALLAS 2021. AASTA 1. MAIL – 5793.

Vallavalitsuses

VALLAVALITSUSES 07.04.2021

SOTSIAALTOETUSTE ERALDAMINE

- nõustuti lasteaia toiduraha kompenseerimisega ajavahemikul 01.04.–30.06.2021 ühele lapsele;
- nõustuti täiendava sotsiaaltoetuse maksmisega valla eelarve vahenditest kahele taotlejale kokku summas 264 eurot;
- nõustuti võlanõustamisteenuse kompenseerimisega ühele taotlejale MTÜs Famigo Nõustamine ja Koolitus esitatud arvete alusel.

PAKKUMUSE EDUKAKS TUNNISTAMINE, PROJEKT „ISIKUKESKSE ERIHOOLEKANDE TEENUSMUDELI RAKENDAMINE KOHALIKUS OMAVALITSUSES III”

- kinnitati edukaks MTÜ Virumaa Tugiteenused pakkumus summas 35 eurot tund.

VALLAVALITSUSE KORRALDUSE MUUTMINE, TEENUSMUDEL

- muudeti vallavalitsuse 23.12.2020 korralduse nr 874 punkti 1 ja sõnastati see järgmiselt: kinnitada edukaks MTÜ Virumaa Tugiteenused pakkumus maksumusega kuni 56 000 eurot.

RIIGIHANKE VÄLJAKUULUTAMINE, HOONE LAMMUTUSTÖÖD FAEHLMANNI TEE 33 RAKKE

- kuulutati välja riigihange „Rakke alevik, Faehlmanni tee 33 hoone lammutustööd“.

HANKE TULEMUSTE KINNITAMINE, TURISMOBJEKTID 2021

- kinnitati hanke „Väike-Maarja valla turismiobjektide ehitustööd 2021“ edukaks pakkujaks osühing OTO Ehitus summas 26 910,89 eurot.

RIIGIHANKE VÄLJAKUULUTAMINE, TEEDE JA TÄNAVATE REKONSTRUEERIMINE

- kuulutati välja riigihange „Väike-Maarja valla teede ja tänavate rekonstrueerimine 2021“.

VALLAVALITSUSES 14.04.2021

PEREMEHETU EHITISE ARVELEVÕTMINE

- otsustati võtta peremehetute ehitistena arvele Müüriku külas Kão katastriüksusel asuvad ehitised (elamu ja kõrvalhoone).

VALLAVARA ENAMPAKKUMISE TULEMUSE KINNITAMINE

- kinnitati kinnistu müük aadressil Õunapuu, Avanduse küla, enampakkumisel osta.ee keskkonnas, mille kohaselt on kinnistu ostjaks, hinnaga 6000 eurot, eraisik.

HANKE TULEMUSTE KINNITAMINE

- kinnitati lihtmenetlusega hanke „Väike-Maarja valla asfaltteede ja tänavakatete remont“ edukaks pakkujaks OÜ ÜLE.

KOORMUSPIIRANGU KEHTESTAMINE KOHALIKUL TEEL

- kehtestati koormuspiirang valla kohalikul teel, Määri – Rohu tee, registrimassiga üle 8 tonni veokitele alates 03.05.2021.

LIIKLUSKIIRUST PIIRAVATE KÜNNISTE PAIGALDAMINE

- otsustati paigaldada Rakke alevikus Oru tänavale kaks liikluskiirust piiravat künnist.

SOTSIAALTOETUSTE ERALDAMINE

- nõustuti täiendava sotsiaaltoetuse eraldamisega valla eelarve vahenditest neljale taotlejale kokku summas 852,53 eurot.
- otsustati tasuda osaliselt OÜ Jõgeva Sotsiaalkeskuse Elukaar kohatasu maksumus isikule arvete alusel kuni 273,96 eurot ühes kalendrikuus perioodil 01.04.2021–31.03.2022.

SOTSIAALTOETUSE ERALDAMISEST KEELDUMINE

- otsustati mitte nõustuda sotsiaaltoetuse eraldamisega ühele taotlejale.

HOOLEKANDEASUTUSSE HOOLDAMISELE SUUNAMINE

- suunati isik üldhooldusteenusele Pandivere Pansion OÜ hooldekodusse, isiku omaosalus hoolduskulude tasumisel on 95% tema sissetulekust.

SOTSIAALKORTERI ÜÜRILE ANDMINE

- eraldati taotlejale sotsiaalkorter (üldpinnaga 43,6 m²) Rakke alevikus tähtajaga kuni 14.04.2022;
- määrati üüri suuruseks 30 eurot kuus, millele lisanduvad kõrvalkulud.

NÕUSOLEK HANKELEPINGU SÕLMIMISEKS, OTSUSE EELNÕU VOLIKOGULE

- edastati otsuse eelnõu „Nõusoleku andmine hankelepingu sõlmimiseks“ volikogule.

NÕUSOLEKU ANDMINE JÄÄTMEVEOGA MITTELIITUMISEKS

- otsustati anda nõusolek osaühingule NOVA-TREK GROUP mitteliitumiseks korraldatud jäätmeveoga ja eraisikule ajavahemikul 01.05.2021–20.01.2022 põhjusel, et aadressil Rakke alevik Simuna tee 1b tegevust ei toimu;
- otsustati anda nõusolek isikule mitteliitumiseks korraldatud jäätmeveoga 01.05.2021–20.01.2022 põhjusel, et aadressil ei elata.

NÕUSOLEK ÜHISE JÄÄTMEMAHUTI KASUTAMISEKS

- nõustuti Rakke alevikus Oru tn 2 ja Niidu põik 2 ühismahuti kasutamiseiga. Ühismahuti asukoht on Rakke alevikus Oru tn 2 maaüksusel ja vastutajaks on Oru tn 2 korteriühistu.

TEGEVUSTOETUSTE ERALDAMINE

- Külaseltside tegevustoetuse eraldamisel lähtutakse põhimõttest: pearaha põhiselt, kuid ülempiir on 600 eurot.
- eraldati tegevustoetused 2021. aastaks järgmiselt:

- mittetulundusühingule Väike-Maarja Pasunakoor 3000 eurot,
- Simuna Vabatahtliku Tuletõrje Seltsile 1500 eurot,
- mittetulundusühingule Kotli Maja 500 eurot,
- Simuna Naisteklubi 500 eurot,
- Mittetulundusühingule Emumäe Arenduskeskus 300 eurot,
- Simuna Muinsuskaitse Seltsile 500 eurot
- MTÜ-le Sirili 300 eurot,
- Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Väike-Maarja kogudusele 600 eurot,
- Avanduse Küla Seltsile 301 eurot,
- mittetulundusühingule Nelikand 382 eurot,
- Mittetulundusühingule Määri Küla 224 eurot,
- Eipri Külaseltsile 322 eurot,
- Rakke Haridusseltsile 500 eurot,
- Mittetulundusühingule Salla Seltsimaja 301 eurot,
- Kärü Küla Seltsile 315 eurot,
- Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide Koguduste Liidu Rakke Kogudusele 300 eurot,
- Mittetulundusühingule Meie Kilti 600 eurot,
- Mittetulundusühingule Triigi Mõis 600 eurot,
- Vao kogukonna MTÜ-le 600 eurot.

TEGEVUSTOETUSTE ERALDAMATA JÄTMINE

- otsustati jätta MTÜ Ülistus, Mittetulundusühing Väike-Maarja LaSK ja Mittetulundusühing Südamesi avaldused 2021. aastaks tegevustotuse eraldamiseks rahuldamata.

VALLAVALITSUSES 16.04.2021

HANKE TULEMUSTE KINNITAMINE

- kinnitati hanke „Muruniiduki ostmise 2021“ edukaks pakkujaks Forestplus OÜ pakkumuse maksumusega 24 351,30 eurot.

RIIGIHANKE PAKKIJATE KVALIFITSEERIMINE

- otsustati jätta hankemenetlusest kõrvaldamata ühispackujad osühing Jõgeva Ehitus ja osühing Evari Ehitus, ühispackujad osühing SKM Ärigrupp ja Baumerk Grupp OÜ, ühispackujad Zepparth OÜ ja ZEPPARTH.EE OÜ ja ühispackujad Sulane Ehitab OÜ ja Ossaühing SU.LANE, kuna puuduvad kõrvaldamise alused;
- otsustati jätta kvalifitseerimata ühispackujad Zepparth OÜ ja ZEPPARTH.EE OÜ;
- otsustati kvalifitseerida ühispackujad osühing Jõgeva Ehitus ja osühing Evari Ehitus, ühispackujad osühing SKM Ärigrupp ja Baumerk Grupp OÜ ja ühispackujad Sulane Ehitab OÜ ja osühing Sulane;
- tunnistati ühispackujate osühing Jõgeva Ehitus ja osühing Evari Ehitus, ühispackujate osühing SKM Ärigrupp ja Baumerk Grupp OÜ ja ühispackujate Sulane Ehitab OÜ ja osühing Sulane esitatud pakumused kõigile hanketeades ja hanke alusdokumendis esitatud tingimustele vastavaks.

VALLAVALITSUSES 21.04.2021

AIAMAJA RAJAMISEKS LOA ANDMINE

- lubati aiamaale rajada puidust aiamaja ligikaudse ehitisealuse pindalaga 15 m².

KOHA-AADRESSIDE MÄÄRAMINE SIMUNA ALEVIKUS

- määrati Simuna alevikus asuvate katastriüksuste koha-aadressid vastavalt korralduse lisaks olevale skeemile: 16101:002:1201 – Pikk tn 1 Simuna alevik, 16101:002:1202 – Pikk tn 2 Simuna alevik, 16101:002:0004 – Pikk tn 2a Simuna alevik, 92601:001:0323 – Rakke mnt 9 Simuna alevik.

HOONESTUSÕIGUSE SEADMISE EELTOIMINGUD

- otsustati jätta riigi omandisse hoonestusõiguse seadmise eesmärgil Lasinurme külas asuv Saekaatri katastriüksus (sihtotstarve tootmis-

- maa, pindala 6229 m²);
- kinnitati Saekaatri katastriüksuse maa maksumishinnaks 500 eurot vastavalt aktile;
- määrati Saekaatri katastriüksusel asuvate ehitiste eeldatavaks püsimisajaks kümme aastat.

SOTSIAALKORTERI ÜÜRILE ANDMINE

- eraldati taotlejale sotsiaalkorter üldpinnaga 39 m² Väike-Maarja alevikus tähtajaga 20.04.2022. Määrata üüri suuruseks 20 eurot kuus, millele lisanduvad kõrvalkulud;
- eraldati taotlejale sotsiaalkorter üldpinnaga 31,9 m² Simuna alevikus tähtajaga 21.04.2022. Määrati üüri suuruseks 15 eurot kuus, millele lisanduvad kõrvalkulud.

TOETUSE ERALDAMINE

- otsustati maksta lapsevanemale toetust lapse transpordi korraldamiseks lasteaeda ja tagasi kuni 220 eurot kuus alates 10.03.2021 kuni 30.06.2021.

ELURUUMI ÜÜRILEPINGU PIKENDAMINE

- nõustuti Rakke alevikus asuva eluruumi (47,9 m²) kasutamiseks isikuga sõlmitud üürilepingu tähtaja pikendamiseiga kuni 31.12.2022;
- määrati üüri suuruseks 48 eurot kuus, millele lisanduvad kõrvalkulud.

VALLAVARA OTSUSTUSKORRAS VÕÖRANDAMINE

- otsustati müüa Väike-Maarja alevikus asuv korteriomand hinnaga 10 000 eurot eraisikule.

RAIELOA ANDMINE

- nõustuti Simuna alevikus Lai tn 14 kinnistul kahe saare ja ühe vahtra maha võtmisega;
- nõustuti Väike-Maarja alevikus Kolde tn 1 kinnistul viie arukase maha võtmisega.

NÕUSOLEKU ANDMINE KORRALDATUD JÄÄTMEVEOGA MITTELIITUMISEKS

- otsustati anda nõusolek mitteliitumiseks korraldatud jäätmeveoga 01.05.2021–20.01.2022 põhjusel, et aadressil ei elata.

NÕUSOLEKU ANDMINE ÜHISE JÄÄTMEMAHUTI KASUTAMISEKS

- nõustuti kahel kinnistul ühismahuti kasutamiseiga.

RIIGIHANKE VÄLJAKUULUTAMINE

- kuulutati välja riigihange „Väike-Maarja valla õpilasliinide, valla avalike liinide ja tellitava sõitjateveo teenus 2021–2022“ avatud pakumismenetluse korras.

VÄIKE-MAARJA VALLA LEMMIKLOMADE REGISTRI PÕHIMÄÄRUS, EELNÕU VOLIKOGULE

- edastati määruse eelnõu „Väike-Maarja valla lemmikloomade registri põhimäärus“ volikogule.

ÜHEKORDSE TOETUSE ERALDAMINE

- eraldati A.J. von Krusensterni nimelise mittetulundusühingu projektile „Kilti loomelaagrid 2021“ ühekordset toetust summas 350 eurot.

„HOOVID KORDA“ TOETUSE ERALDAMINE

- eraldati „Hoovid korda“ projektidele toetust: Väike-Maarja alevik, Lõuna tn 19 korteriühistu – 3000 eurot; Rakke alevik, Tähed tn 4 korteriühistu – 1290 eurot; Rakke alevik, Tähed tn 2 korteriühistu – 3000 eurot; Rakke alevik, Staadioni tn 6 korteriühistu – 795 eurot.

VALLAVALITSUSES 28.04.2021

KOORMUSPIIRANGU

TÜHISTAMINE KOHALIKEL TEEDEL

- tühistati vallavalitsuse 17.03.2021 korraldus nr 150 „Koormuspiirangu kehtestamine kohalikel teedel“ 29. aprillist 2021.

RIIGIHANKE TULEMUSTE KINNITAMINE

- tunnistati kõik pakkumused hankedokumentides toodud nõuetele vastavaks;
- kinnitati edukaks pakkujaks aktsiaselts Lasila Beton pakkumus maksumusega 121 575,30 eurot (ilma käibemaksuta).

NÕUSOLEKU ANDMINE KORRALDATUD JÄÄTMEVEOGA MITTELIITUMISEKS

- anti nõusolek mitteliitumiseks korraldatud jäätmeveoga 01.05.2021–20.01.2022 põhjusel, et aadressil ei elata.

LIHTMENETLUSEGA RIIGIHANKE TULEMUSTE KINNITAMINE, LAMMUTAMINE

- tunnistati kõik pakkumused hankedokumentides toodud nõuetele vastavaks;
- kinnitati edukaks pakkujaks Norete Grupp

- OÜ pakkumus summas 19 188 eurot koos käibemaksuga.

PEREMEHETUTE EHITISTE HÕIVAMINE, OTSUSE EELNÕU VOLIKOGULE

- edastati otsuse eelnõu „Peremehetute ehitiste hõivamine, Jaanimäe“ volikogule.

VALLAVALITSUSE KORRALDUSE MUUTMINE, SOTSIAALTOETUSE ERALDAMINE

- muudeti vallavalitsuse 14.04.2021 korralduse nr 204 punkt 1 ja sõnastati: 1. Tasuda osaliselt OÜ Jõgeva Sotsiaalkeskuse „Elukaar“ kohatasu maksumus isikule arvete alusel kuni 303,96 eurot ühes kalendrikuus, alates 01.05.2021–31.03.2022.

SOTSIAALTOETUSTE ERALDAMINE

- nõustuti täiendava sotsiaaltoetuse maksmisega valla eelarve vahenditest üheteistkümnelle taotlejal kokku summas 1639,50 eurot;
- otsustati tasuda osaliselt SA Koeru Hooldekodu kohatasu maksumus isiku arvete alusel kuni 150 eurot ühes kalendrikuus ajavahemikul 01.05.2021–31.07.2021.

SOTSIAALKORTERI ÜÜRILE ANDMINE

- eraldati taotlejale sotsiaalkorter üldpinnaga 45 m², Rakke alevikus tähtajaga 31.01.2022 ja määrati üüri suuruseks 23 eurot kuus, millele lisanduvad kõrvalkulud.

„VÄRVID VALDA!“ TOETUSE ERALDAMINE

- eraldati kampaania „Värvid valda!“ toetusel elumajade fassaadide värvimistöödeks: Rakke, Aia 19 – 336 eurot; Väike-Maarja, Põllu 4 – 490 eurot; Raigu küla, Ilmandu – 1000 eurot; Simuna, Parkali 18 – 700 eurot; Simuna, Alevi – 350 eurot; Avispea küla, Liivaoja – 200 eurot; Äntu küla, Oja – 196 eurot; Rastla küla, Oblika – 493 eurot; Määri küla, Vaarika – 500 eurot; Avanduse küla, Olli – 600 eurot; Liivaküla, Mehiste – 600 eurot; Koluvere küla, Jaago – 650 eurot; Väike-Maarja, Uus 6 – 650 eurot;
- eraldati Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Väike-Maarja kogudusele toetust summas 1000 eurot Väike-Maarja alevikus Tamme 4 kinnistul asuva leinamaja fassaadi viimistlustööde teostamiseks.

MITTETULUNDUSLIKU TEGEVUSE TOETUSE ARUANDEVORMI KINNITAMINE

- kinnitati toetuse kasutamise aruande vorm.

EHITUSLOA VÄLJASTAMINE

- väljastati ehitusluba Haustec OÜ-le saunamaja püstitamiseks Koila külla Meelise kinnistule.

KASUTUSLOA VÄLJASTAMINE

- väljastati kasutusluba elamu kasutamiseks Koluvere külas Jaago kinnistul.

AVATUD MENETLUSE KORRALDAMINE.

- otsustati korraldada avatud menetlus Ärina külas, Kännumetsa kinnistul päikeseelektrijaama projekteerimiseks;
- otsustati mitte alkatada projekteerimistingimuste menetluse raames keskkonnamõju hindamist.

SUNDVALDUSE SEADMINE ELEKTRILEVI OÜ KASUKS

- seati tähtajatu sundvaldus Elektrilevi OÜ kasuks Vao külas, Vansi ja Vilutuule kinnistutele elektri maakaabelliniile kaitsevõõndiga 1 m mõlemale poole äärmisest kaablist.

Vallavolikogus

VALLAVOLIKOGUS 29.04.2021

- Osales 16 volikogu liiget. Puudusid Mall Lepiksoo, Siret Stoltzen ja Vahur Elbre.

NÕUSOLEKU ANDMINE

HANKELEPINGU SÕLMIMISEKS

- otsustati anda nõusolek vallavalitsusele ehtustööde hankelepingu sõlmimiseks pärast vallavalitsuse poolt läbiviidud vastava riigihanke eduka pakkuja selgumist projekti „Rakke kultuurikeskuse renoveerimine“ teostamiseks summas kuni 822 605 eurot (koos käibemaksuga).

- Järgmine volikogu istung toimub 27.05.2021.

„Hoovid korda“ toetus aitab ühistutel oma õuealasad korrastada

Kampaania „Hoovid korda!“ raames oli kõikidel Väike-Maarja valla korteriühistutel võimalus 1.–31. märtsini taotleda toetust oma õuealade heakorrastamiseks. Valla eelarves on „Hoovid korda!“ projektitaotluste rahastamiseks ette nähtud 12 000 eurot.

Toetust sai taotleda sissesõiduteede parendamiseks, ratas- ja sõiduautode parkimiskohtade rajamiseks või parendamiseks. Veel ka jalakäijate ala, sealhulgas haljas- või puhkeala rajamiseks või parendamiseks, prügimaja või prügikonteinerite platsi rajamiseks või parendamiseks. Veel ka abihoone ehitamiseks, rekonstrueerimiseks või lammutamiseks.

Taotluste esitamise tähtjaks laekus vallavalitsusele neli taotlust. Vallavalitsus otsustas esitatud projekte toetada kokku 8085 euroga. Toetust antakse taotlejale kuni 50 protsendi ulatuses töö kogumaksumusest, kuid mitte rohkem kui 3000 eurot ühe taotleja kohta või 6000 eurot ühistootluse korral.

Tänu vallavalitsuse poolt ellu kutsutud toetusmeetmele renoveeritakse Rakke alevikus Tähe tn 2, Tähe tn 4 ja Staadioni tn 6 kortermajade sissesõiduteed ning Väike-Maarja alevikus Lõuna tn 19 kortermaja ees vahetatakse ära vajunud kõnniteeplaadid kaasaegse sillutuskivi vastu ja rajatakse prügikonteinerite plats.

Väike-Maarja vald toetab korteriühistute hoovialade korrastamist alates 2019. aastast.

Ene Pream
arendusnõunik

Värvitoetusega lüüakse külad lille

Tänavu teist korda toimunud kampaania „Värvid valda!“ taotlusi sai vallavalitsusele esitada 1.–31. märtsini. Toetuse taotlejaid oli 17. Värvimistöid plaanitakse ette võtta valla erinevates paikades: Liivakülas, Koluveres, Avispeal, Äntus, Rastlas, Määris, Avandusel, Rakkes, Simunas ja Väike-Maarjas.

Kampaania „Värvid valda!“ eesmärk on ehitiste fassaadide ja piirdeaedade värvimisega Väike-Maarja valla avaliku ruumi visuaalse pildi korrastamine ja meeldiva elukeskkonna loomine.

Toetus makstakse värvimistöde teostajale välja pärast taotluses märgitud tööde lõpetamist ja kuluaruande esitamist. Toetuse kasutamise aruanne koos kuludokumentidega tuleb esitada pärast tööde lõpetamist hiljemalt kalendriaasta 1. detsembriks.

2020. aastal taotles värvimistöde teostamiseks toetust 22 taotlejat. Taotluses märgitud tööd teostas ja aruande esitas 15 taotlejat, kelle ehitiste värvimist toetas vallavalitsus kokku 5400 euroga.

Värvikampaaniat, kus toetatakse osaliselt hoone värvimisega seotud kulutusi, korraldavad mitmed omavalitsused üle Eesti.

Ene Pream
arendusnõunik

Eelmisel aastal uue värvikuue saanud elamu Väike-Maarja alevikus Kolde tänaval. Foto Aimar Aimson

Kolhoosi Leek peolised Võivere mõisa trepil 1950. a kevadel. Foto erakogu

Kevadised põllutööd algasid vanasti jüripäeval ja lõppesid kartuli mahapanekuga

Vanasti alustati kevadisi põllutöid tavaliselt enne jüripäeva. Ka minu isa äestas ja vedrutas põlde. Need asusid toona poole kilomeetri kaugusel ja lõunaajast anti kodust talle märku kas lipuvarde või maja külge kinnitatud valge rätikuga.

Ühel 1947. a aprillikuu lõpul tuli isa põllutöölt lõunale, ema aga andis mulle kruusi külma veega, pani ukse taha ja käskis mul selle isale selga visata. Nii tegingi. Seepeale isa ehmatas ja võttis mul kratist kinni. Kui ema aga lärmi kuulis, siis keelas: „Ei löö! Mina käskisin vett visata. See on vana komme, kas sa ei tea?“ Nii pääsesingi tookord keretäiest.

Vaba talupidamine kestis 1949. a kevadeni, sest pärast märtsiküüditamist hakati kiiruga kolhoose looma. Paljudel tuli „vabatahtlikult“ vastu tahtmist need „rangid“ kaela tõmmata. Kodukülas Võiveres asutati kolhoos Leek 22. apr 1949. a ja esimeheks valiti Eesti Laskurkorpuses võidelnud Evald

Kaasik, kes oli mees samast külast ja pärast „Masinaühistu“ moodustamist valiti ta ka seal esimeheks. Järgmisel aastal valiti kolhoosi esimeheks Johannes Pilt (temale kuulunud veski uus omanik on Kalev Viiksaar).

Tol 1949. a siiski paljud kolhoosi ei astunud ja pidid maksma selle eest väga suurt maksu. Isa müüs ühe noore hobuse ja veel muid väiksemaid loomi, võid, liha, vilja ja muid põllu- ja aiasaadusi, et 17 000 rubla kokku saada. Järgmisel aastal oleks maks tulnud 35 000 rubla ja nõnda tuligi tal „vabatahtlikult“ kolhoosi astuda.

Kolhoosid Leek ja Kungla Hirla külas ühinesid 15. dets 1950. a ja ühiseks nimeks jäi Kungla. Simuna sovhoos moodustati 1958. a 15. dets. Olin sel ajal Vene (NSVL) mereväes Kroonlinnas ja kirjutasin koju, et ajage „sõrad“ vastu ja las jääb kolhoos edasi – teil endil rohkem otsustamisõigusi. Kuid põhiotsustajad olid ikkagi partei ja valitsus, sest nii tol ajal toimetatigi. Alles 1987 tehti sovhoosist jälle Simuna kolhoos – mõneks aas-

taks kuni taasiseisvumiseni 1991. a.

Vene ajal lauldi kolhoosidest mitmeid laule. Küllap vanemad inimesed mäletavad „Katjuša“ viisiga sellist laulu: „Olen vaene Venemaa kolhoosnik, tänu täis ja ilma püksata. Võtaks naise, et saaks kohvipiima, lehma (kitse) ma ei jõua pidada!“

XIX saj lõpuveerandil oli juba paljudel eestlastel talusid, kuhu jüripäeva ajal otsiti sulaseid ja karjaseid. Meenutagem „Kevade“ koolipoisse, kelledest osa tulid sügisel hiljem kooli ja pidid kevadel varem lõpetama. 14. aprillil oli künnipäev, kus pidi esimese vao maasse ajama või veidi kaevama.

Osa põllutöid nagu kartuli mahapanek jäi maikuusse, aga maa pidi olema soe. See oli üks viimaseid töid. Tööde lõpetuseks valmistati õlut, mida jagus jaanideni, sellele vett lisades kaljana ka heinaaja alguseni. Üks tublimaid õllemeistreid Võiverest oli Rein Lell, kes surnuaia pühal müüs õlut.

Jüri Kalvet

Väike-Maarja kogudus kutsub huvilisi teabepäevale

Väike-Maarja koguduses toimub mitmekülgne vaimulik tegevus. Lisaks korraldatakse suviseid kiriku kontserte, ühiseid koristustalguid kirikaas, algatatud on märtsiküüditatute mälestuspäeva traditsioon. Teeliste kirikuna on Väike-Maarja kirik olnud suvekuudel avatud kõigile huvilistele koos giidituuri võimalusega.

Kogudusel on alevikus hallata mitu ajaloolist hoonet: kirik, pastoraat, kabelid. Kõige suurema ettevõtmisena on käimas kiriku kõrval asuva kabeli, nn leinamaja, taastamine. Kogukonna, valla ja PRIA toetuse abil teostatakse sel suvel ehitustööde esimene etapp, mis võimaldab hakata Väike-Maarja kabelis jälle matusteenust pakkuma.

Täna võib juba öelda, et kabeli renoveerimine on kujunenud kogukonnaga ühiseks projektiks. Koguduse tänu on suur – kahe viimase kuuga on annetatud leinamaja taastamiseks pea 3000 eurot. Kabeli seinale on planeeritud tänutahvel annetajate nimedega.

Esimesel nelipühäl, 23. mail 2021 algusega kell 13.00 toimub kirikus missa, mille lõppedes on kõigil huvilistel võimalus tutvuda koguduse vaimuliku tegevuse, planeeritava te kontserdite ja üritustega. Ühtlasi anname infot kabeli renoveerimistöödest ja tähtaegadest. Kõigil osalejatel on võimalus esitada küsimusi ning jagada mõtteid ja ettepanekuid räägitavatel teemadel.

Leinamaja renoveerimistööde teosta-

2010. a äikesetormiga kukkus kiriku tornikiiver kabeli katusele. 2016. a saadi uus katus peale, kuid ülejäänud tööd ootavad järgi. Foto Kristel Kitsing

miseks on oodatud igakülgne abi. Esimese etapi tööde nimekirjale on lisandunud kaks suuremahulist renoveerimistööd: leinasaali põranda vahetus ja tualeti ehitus. Nende tööde teostamiseks vajab kogudus täiendavat abi. Iga väikeimigi annetus on suureks abiks. Swedbanki pangakontole

EE652200001120247658 on võimalik teha sihtotstarbeline annetus märksõnaga „leinamaja“.

Kohtumiseni esimese nelipüha teenistusel ja infopäeval!

EELK Väike-Maarja kogudus

Laojuhataja Tanel Pöder (esiplaanil keskel) ütles, et tööandjana on nad viiruse tõkestamiseks kõik tingimused loonud. Foto Kristel Kitsing

Baltic Agro AS laojuhataja: oleme tööandjana viiruse tõkestamiseks loonud kõik tingimused

Sarnaselt teistele omavalitsustele, peidavad ka Väike-Maarja valla suurimad nakkuskolled end ennekõike töökohtades ja kodudes.

Meil on mitmeid selliseid ettevõt- teid, kes ei saa töötajaid kaugtööle suunata ja panustavad igapäevaselt väga palju selleks, et töökohad viirus- est vabad hoida. Baltic Agro AS on hea eeskuju. Laojuhataja Tanel Pöder ütles, et tööandjana on nad viiruse tõ- kestamiseks kõik tingimused loonud, aga päeva lõpuks onoleb see igast ini- mesest endast kui hästi suudetakse tõ- kestamise meetmeid järgida.

Kuidas muutsite oma tööprotses- si ohutumaks, kaitsete töötajaid ja kliente nakatumise eest?

Enda inimeste ja klientide kaitseks

sulgesime lao ja kontori ukseid. Kliente teenindame ainult telefoni või e-kirja teel. Kauba väljastus toimub eelneva kokkuleppe alusel ja on kontaktivaba.

Lisaks muutsime laotöö korraldust ja alustasime tööd kahes vahetuses. Selleks pidime kaasama lisatööjõudu. Arendasime välja IT süsteemid laote- gevuse ja logistika korraldamiseks ning jälgimiseks. Kõik töökäsu käivad läbi rakenduste ja täitmine läbi tahvelar- vutite. Kogu tellimuste info ja online jälgimine toimub ettevõtte infosüsteem- is, sealhulgas ka kogu puistekauba vedu, teravilja transport.

Võtsime kasutusele e-veoselehe, autode kaalumise ja koormatest tera- viljaproovide võtmine on automatiseer- ritud. Kõikidele laost välja liikuvatele tellimustele saadetakse meie klientidele automaatselt e-posti saatelehed, kin-

nitused ja eelinfo saabuva kaubaga.

Kui palju on olnud haigestumisi Covid-19sse? Mil moel see pani riski ümber hindama ja millised juhiseid sellises olukorras tööandjana jagasite?

Meil ei ole seni õnneks haigestu- nuid. Meie vara on meie inimesed. Tegime omaltpoolt kõik, et meie ter- ritooriumil on kontaktid piiratud. Ühe näitena alustasime oma kuludega töö- lõuna tellimist.

Meie jaoks on oluline, et meie töö- tajad saavad aru riskidest ja piirangu- te olulisusest. Kui me peame oma töö peatama meile kõige olulisemal ajal, siis see ei ole päeva lõpus kasulik kel- lelegi.

Kui palju pidite inimesi suunama kon- taktide vältimiseks kaugtööle ja milli-

sed olid kaugtöö võimalused või väl- jakutsed?

Meie eesliini töötajad on meie lao inimesed. Kõik ülejäänud töötajad saa- vad teha kaugtööd. Logistikud, müü- giinimesed, laohoidjad jne. Kaugtöö võimalus on meil ka koguaeg olemas olnud. Seega selles osas väljakutseid ei olnud.

Millist suhtlusplatvormi kasutasite, et infovahetus oleks kiire ning tõhus?

Telefon ja e-post.

Kui palju kaasate töötajaid hea töö- keskkonna loomisse ja hoidmisse? Kas nende ettepanekuid hinnatakse ja võetakse tõsiselt?

Meie töökeskkond ja töötingimused on täienenud igal aastal samm-sam- mult. Ootame alati oma töötajatelt ta- gasisidet, mida muuta või teha teisiti. Näiteks sel aastal alustasime Kaarma lao kontoriruumide ventilatsioonisüs- teemi kaasajastamisega. Ehitame välja soojustagastusega nõuetekohase ven- tilatsioonisüsteemi, mis on ühtlasi ka

üks viiruse leviku tõkestamise meede siseruumides.

Kuidas õnnestub vähendada kontakte ja hoida distantsi?

Päeva lõpuks onoleb see igast ini- mesest endast kui hästi suudetakse tõ- kestamise meetmeid järgida. Tööand- jana oleme me selleks kõik tingimused loonud.

Kuidas on korraldatud pindade pu- hastamine ja desinfitseerimine?

Lepinguline partner puhastab ja de- sinfitseerib pärast meie tööaega ruu- mid ja pinnad.

Milliseid ühis- ja isikukaitsevahendid tuli soetada?

Kaitsemaskid, kindad, desovahen- did ja kiirtestid. Kiirtestid on vabatah- likuks kasutamiseks, näiteks kui keegi tunneb ennast halvasti ja soovib end testida.

Kristel Kitsing
toimetaja

COVID-19 OLUKORRAST LÄÄNE-VIRUMAAL

Koroonaviirus on meie elu mõ- jutanud juba üle aasta. Esime- ne viiruse poolt põhjustatud COVID-19 diagnoos pandi Lääne-Virumaal välja 14.03.2020, kaks päeva pärast eriolukorra välja kuulu- tamist.

Lääne-Virumaa jaoks on olnud kee- ruline aasta. Veebruarikuus toimus vii- ruse kiire levik, kuu ajaga haigestunute arv neljakordistus. Seisuga 01.02.2021 oli Lääne-Virumaal 14 päeva vaates 149 haiget ja nakatumisnäit 100 000 ela- niku kohta 280,32, vastavad näitajad Väike-Maarja vallas 13 haiget ja naka- tumisnäit 224,84. Seisuga 01.03.2021 oli Väike-Maarja vallas juba 55 haiget, nakatumisnäit 951,23 ning Lääne-Vi- rumaal 622 haiget, nakatumisnäit 1056,71.

Märtsikuu tõi veelgi lisa, 14 päeva näitajad Väike-Maarja vallas seisuga 01.04.2021 – 70 haiget, nakatumisnäit 1210,65 ning Lääne-Virumaal 860 hai- get ja nakatumisnäit 1461,04.

Tõus oli kiire ja tooni andsid lastega perekonnad. Haigus jõudis lasteasu- tustesse, sealt uutesse peredesse ning pereliikmete kaudu liikus nakkus juba edasi töökohtadesse. Veebruarikuus tekkis Lääne-Virumaal 17 kollet: kuus õppeasutuses, neli lasteaias, kolm pe- rekondlikku ja tuttavate kaudu, kaks raviasutuses ja kaks töökohas. Märtsi- kuus lisandus 14 töökoha kollet.

Lääne-Virumaast sai ulatusliku epi- deemilise SARS-CoV-2 viiruse levi- kuga piirkond. Periooditi numb- rid küll erinevad, kuid enamasti

vajab haiglaravi iga seitsmes haiges- tunu, intensiivi satub iga kümnes. Kui varasemal perioodil Rakvere haigla suutis lisaks vastu võtta teiste piirkon- dade patsiente, siis sellise haigestunu- te arvu juures jäi haiglakohti väheseks ning osad Lääne-Virumaa patsiendid tuli hospitaliseerida mujale, enamasti Viljandisse ja Tartusse.

Haigestumise kasvu tõus Eestis ja Lääne-Virumaal oli tingitud uue briti tüve levikuga. Viiruse uued tüved muteeruvad nakkavamaks, sest see on viiruste eesmärk – võimalikult efek- tiivselt levida. Briti tüvi ehk UK tüvi tuvastati Kagu-Inglismaal Kenti maa- konnas, kus pandi tähele, et vaatamata väga rangetele piirangutele, mis kogu riigis kehtisid, sealne nakatumine ei vähenenud. Sealt sai alguse plahvatus- lik levik ning mõne nädalaga oli B.1.1.7 üle kogu riigi peamine leviv viirusetü- vi. Sama juhtus ka meil, UK tüvi levib laialdaselt ja on peamine Eestis.

Briti tüvi on küll nakkavam, kuid selleks, et viirus saaks levida, on vaja haiget inimest ja tuleb anda viirusele võimalus edasi kanduda. Koroonavii- rus SARS-CoV-2 poolt põhjustatud haigus COVID-19 on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknak- kuse kaudu, peamiselt lähikokkupuut- tel nakkusohutliku inimesega, kellel on iseloomulikud sümptomid. Võib aval- duda kergest kliinilisest kulust (köha, palavik, nõrkus, väsimus, lõhna- ja maitsemeele kadumine jt) kuni eluohtliku seisundini (hinga- mispuudulikkus), kuid võib

kulgeda ka asümptomaatiliselt. See ei välista, et viirust kannavad edasi ka asümptomaatilised nakatunud isikud kontaktis olles või saastunud pinda- de-käte kaudu. Viirus levib tõhusalt siseruumides. Sisetingimustes, kus viibib palju inimesi, on suur oht uute nakkuskollete tekkeks.

Paljudel nakatutel, eriti lastel, on sümptomid kergemad, sarnased muu- de viirushaigustega ja jäetakse tihti tavapärase nohu ja köha puhul tähe- lepanuta. Viirus saab levida pereringis, jõuda lasteasutustesse ja töökohtades- se. Mida vähem on otsest kontakti või suhtlust, seda väiksem on oht nakatu- da. Kõik sõltub, kuidas me suudame asutustes erinevaid meetmeid raken- dada, vältida viiruse levikut.

Inimene on nakkusohutlik kaks päeva enne sümptomite tekkimist ja kümme päeva hiljem. Isikul, kellel on diagnoositud COVID-19 haigus, on keelatud alates diagnoosimisest kuni tervenemiseni lahkuda oma elukohast või püsivast viibimiskohast.

Kaks nakkusohutlikku päeva enne sümptomite tekkimist ning isik, kes on võib-olla haigustunnustega tööl käinud, mõjutavad oluliselt töökohti ja lasteasutusi. On ülioluline välja selgita- da isikud, kes olid haigestunu lähikon- taktid ning saata nad isolatsiooni, sest haiguse peiteperiood on kümme päeva ning selle aja jooksul võib lähikontakt- ne haigestuda. Kui lähikontaktne tes- tib varem ja tulemus on negatiivne, siis iso- latsiooniperiood k ü m - me päeva tuleb

ikkagi kodus viibida.

Tegu on nakkushaigusega ning tä- helepanuta jäänud lähikontaktid põhjustavad asutuses töökohapõhise kolde. Tihti loetakse lähikontaktseks ainult ühes ruumis kõrvuti töötavad isikud, kuid lähikontakt võib aset leida ka muudes ruumides: riitus-, suitse- tamis-, einestamisruumid. Lähikon- takt võib aset leida ka koos tööle sõi- tes. Oluline on hoida nii töökohas kui lasteasutustes erinevad osakonnad, rühmad eraldi, et vältida suuremate haiguskollete puhul kogu asutuse sul- gemist. On mõistetav, et kõik on juba väsinud piirangutest, kuid kontaktide vältimine, ja kui seda pole võimalik teha, siis maski kandmine, käte pe- semine ja desinfitseerimine, aitavad. Töökaaslasel võivad olla küll head tuttavad ning maski kandmine võib tunduda kohatu, kuid siiski pole nad pereliikmed ja kolleegi haigestumise puhul kõigi teiste haigestumine pole paratamatu, seda saab vältida.

Terviseamet soovib isegi väheste haigusnähtude korral minna testima ning haige või lähikontaktse jaa- da koju. Kui mingil põhjusel perearst ei ole kättesaadav, siis saatekirja ko- roonatestile saate tellida ka perearsti nõuandeliinilt 1220.

Paneme inimestele südamele, et peetaks kinni kõikidest ohutusmeet- metest. Haigestumise tase on endiselt kõrge. Kui püsime õigel teel ja olukorra paranemine jätkub, saame naasta tavapärase elukor- ralduse juurde. Ülimalt

oluline on jätkata kõikide ennetus- meetmete järgimist. Koroonaviiruse ennetusmeetmeteks on hea kätehü- gieeni järgimine, distantsi hoidmine, maski kandmine ning mustade kätga silmade, nina ja suu katsmise vältimi- ne.

Haiguse vältimine on alati parem ja kergem kui selle läbi põdemine. Vakt- sineerige esimesel võimalusel, et kaits- ta end raske haigestumise eest. Vakt- sineerimine päästab elusid, vähendab haiglaravi koormust ning võimaldab piiranguid samm-sammult leevenda- da. Sellest nädalast oodatakse vaktsi- neerima tänavu 50-aastaseks saavaid ja vanemaid inimesi. Rohkem infot leiad leheküljelt vaksineeri.ee.

Arusaadavalt on praegu inimeste stressitase tõusnud, olukord on ta- vapärasest palju ärevam. Kõigi Eesti inimeste ja meie eesliinitöötajate väsi- matu panuse ja olulise pingutuse toel võime saada ikkagi piirangutevabama suve, nii nagu me seda ootame. Oleme jõudnud oma numbrites tagasi veeb- ruari algusesse. Seisuga 10. mai 2021 on Lääne-Virumaal 157 haiget ja na- katumisnäit 266,73 ning Väike-Maar- ja vallas vastavad näitajad 12 haiget ja nakatumisnäit 207,54. Ärme laseme numbritel enam tõusta vaid liigume ai- nult languse suunas.

Marje Muusik
Terviseameti Ida
regionaalosakonna juhataja

Tiia Kaselo: inimesed tõlgendavad lastekaitsetööd vääralt

Viimasel ajal meediasse jõudnud juhtumid on jättnud mulje, et lastekaitseametnike töö on Eestis pehmelt öeldes viltu – nad kas ei reageeri õigel ajal või siis reageerivad üle, viies lapsed alusetult kodust ära. Kas selline pilt on kujunenud nendest üksikutest lugudest, milles on ka antud selline ühepoolne informatsioon, või inimesed ei tea, millega lastekaitse tegeleb, uurisin Väike-Maarja valla lastekaitse spetsialistilt Tiia Kaselolt.

Kuidas suhtud süüdistusse, et lastekaitse spetsialistid tegelevad vaid laste äravõtmisega, sekkuvad alati kas liiga vara või liiga hilja ning nad on alati ühe vanema poolt ja teise vastu?

Inimesed tõlgendavad lastekaitsetööd vääralt. Seda seostatakse tõesti lapse perest eraldamise või kohtuga. Viimast juhtub siiski harva ja see on meede, kui muud sekkumised ei toimi. Lastekaitse ülesanne on last ja pere aidata, leida lahendusi erinevatele probleemidele.

Millised on need teemad, millega igapäevaselt tegelevad pead ja kuidas on see ajas muutunud?

Teemad, millega lastekaitse tegeleb on hooldus- ja ülalpidamisküsimused, lahuse elava vanemaga suhtlemise korraldamine, et säiliks lapse kontakt lahuse elava vanemaga, lapse erivajadusest tulenevad küsimused, õpiraskused, agressiivne käitumine, vajalike teenuste korraldamine, eestkostes, koolikohustuse mittetäitmine, sõltuvusprobleemid, laste ja noorte vaimsed probleemid. Lastekaitse ülesannete hulka kuulub kodukülastuste tegemine lapse heaolu hindamiseks.

Last mõjutavate otsuste tegemisel tuleb välja selgitada lapse arvamus.

Kuidas on ajas muutunud...? On kasvanud vaimse tervise probleemidega laste arv.

Meie vallas on olemas psühholoog, kelle poole on võimalik kohalikel elanikel pöörduda. Psühholoog on Ave Rosental, tel on 505 5167.

Viimasel ajal räägitakse palju riskilastest, õigem oleks öelda riski sattunud laps. Kes ta on ja kuidas info abivajavatest lastest teieni jõuab?

Riskilaps on abivajav laps. Lastekaitse seaduse kohaselt on abivajav laps, kelle heaolu on ohustatud või kelle puhul on tekkinud kahtlus tema väärikoheldamise, hooletuse jätmise või muu lapse õigusi rikkuva olukorra suhtes, ja laps, kelle käitumine ohustab tema enda või teiste isikute heaolu.

Abivajavast lapsest teavitamise kohustus on tulenevalt lastekaitse seadusest igapäev. Väike-Maarja vallas teavitada mind, tel 3295762, e-post: tiia.kaselo@v-maarja.ee. Pöörduda võib ka lasteabi telefonile, mille nr 116111.

Abivajavast lapsest teataja võib jääda anonüümseks. Teade võib jõuda lastekaitsetöötajani kirjalikult või suuliselt (telefoni teel).

Hädaohus olev laps on laps, kes on oma elu või tervist ohustavas olukorras, ja laps, kelle käitumine ohustab tema enda või teiste isikute elu või tervist.

Hädaolukorra puhul teavita 112.

Kuidas lapse olukorda hinnatakse ning kes selles osalevad?

Kui laekub esmane info, siis tuleb seda kontrollida. Seejärel antakse olukorrale hinnang ja otsustatakse, kas juhtum jääb töössse. Kui lapse abivajadust ei saa rahuldada ühekordse meetmega, algatatakse juhtumimenetlus.

Lapse abivajadust hindab lastekaitsetöötaja. Hindamisse kaasatakse laps, tema vanemad või lasteasutus, kus laps viibib.

Lastekaitsetöötajale on abiks „Lapse heaolu kolmnurk“, mis annab üle-

Väike-Maarja valla lastekaitse spetsialist Tiia Kaselo. Foto Kristel Kitsing

vaate, millest tuleb lähtuda abivajaduse hindamisel. Hinnatakse lapse arenguvajadusi (tervis, haridus, identiteet, pere- ja perevõlgelised suhted, tundeelu ja käitumine), vanemate suhtluskust (esmane hoolitsus, juhendamise ja piiride seadmine, emotsionaalne kohalolek, turvalisus), pere ja keskkonda (pere ajalugu, praegune olukord, sotsiaalne võrgustik, elutingimused, majanduslik olukord).

Juhtumimenetluse käigus planeeritakse sekkumine ja koostatakse tegevuskava.

Millal on vaja last otseselt kaitsta ning sekkuda? Too näiteid.

Sekkuda on tarvis, kui lapse heaolu on ohustatud, näiteks laps jooksis kodust ära, ei täida koolikohustust, käitub agressiivselt, pani toime õigusrikkumise, on vägivallaohver, teinud suitsiidikatse, on sõltuvusprobleemid.

Kuidas isikuandmete seadus mõjutab infoliikuvust?

Õiguskantsleri kantselei on koostanud juhendi „Abivajavast lapsest teatamine ja andmekaitse“, milles on öeldud, et andmekaitse ei takista abivajavast lapsest pädevale asutusele teatamist. Lapse abivajadusega seotud (sh delikaatsed ehk eriliigilised) isikuandmed võib edastada valla- või linnavalitsusele, Sotsiaalkindlustusametile või politseile ilma lapse seadusliku esindaja nõusolekuta. Isikuandmed on mõeldud asutusesiseseks kasutamiseks ja juurdepääs nendele on piiratud ning neid on lubatud töödelda seaduses ettenähtud ülesannete täitmiseks.

Milliste spetsialistide ja asutustega teed oma igapäevatoos koostööd ning kui rahul sellega oled?

Koostöö toimub koolide, lasteasutuste, politsei, Rajaleidja, Ohvriabi, perearstide, rehabilitatsiooniasutusega. Koostöö on hea. Lastekaitsetöös on oluline roll võrgustikutööl.

Mida üldse mõeldakse võrgustikutöö all? Kui see on koostöö erinevate organisatsioonidega, siis kuidas see igapäevaga eraldi toimib?

Võrgustikutöö on võimalus pakkuda

lapsele ja perele võimalikult toimivat lahendust ja vajalikke teenuseid.

Üks võrgustikutöö koost on laste ja pere komisjon, mis on loodud vallavalitsuse juurde ja on mõeldud lastega seotud küsimuste lahendamiseks. Selle liikmeteks on lastega tegelevate asutuste esindajad. Komisjonile võib taotluse esitada iga isik, kellel on infot abi vajavatest lastest ja peredest.

Koostöö erinevate asutustega on mitmekülgne, koostöös noorsoopolitseinikuga teostatakse kodukülastusi, vesteldakse õigusrikkumiste teemadel ja kuidas neid edaspidi vältida. Haridusasutustega toimuvad ümarlaud koolikohustuse täitmise ning käitumisprobleemide teemadel. Rehabilitatsiooniasutusega koostöös abistatakse lapsi teenustele jõudmisel, jne.

Kas ja kui palju puutud kokku abivajaja sotsiaalse võrgustikuga?

Sotsiaalse võrgustikuga on kokku puude enamus juhtudel. See on väga tähtis, et toimuks koostöö perega, lähedastega.

Mis on võrgustikutöö tugevad ja nõrgad küljed?

Mina pean võrgustikutööd väga oluliseks. Tähtis on see, et osalevad pädevad inimesed, kõik osapooled on ühisel infoväljas, jääb ära korduv olukorra rääkimine. Kaasatud on lapsele olulised inimesed ning lahendusi otsitakse koos.

Kuidas hindad hetkel võrgustikutöö toimimist Väike-Maarjas ning millised on põhilised teemad?

Võrgustikutööd hindan heaks. Peamiseks on koolikohustuse täitmise seotud probleemid ning erivajadustega laste teemad (haridus, meditsiiniline abi, rehabilitatsiooniteenused).

Kas lasteasutades ja koolides on tugispetsialistid olemas?

Puudus on logopeedidest, aga olukorda üritatakse parandada. Tean, et lasteasutused otsivad agaralt spetsialiste. Erivajadustega lapsed saavad lo-

gopeedilist abi rehabilitatsiooniplaani alusel.

Kui palju on abivajavate laste arv tõusnud/langenud viimase aasta jooksul?

Viimase aasta jooksul on juhtumite arv tõusnud. Seda on põhjustanud laste õpiprobleemid ning erivajadustega laste juhtumid.

Kuidas hindad koostööd lapsevanematega?

Koostöö lapsevanematega on üldjuhul hea, kuid tuleb ette ka üksikuid erandeid. Kuigi esmane vastutus lapse õiguste ja heaolu tagamise eest on lapsevanemal, on vahel vaja abivajavat last abistada koostöös erinevate valdkondade esindajatega. Lahendus on alati kiirem ja tulemuslikum, kui vanem on koostöövalmis.

Miks jäävad vanemad eemale koolist, hoiavad kõrvale koostööst spetsialistidega ning tunnevad tegelikult end alaväärselt ja mittemõistetuna?

Vahel on abi saamine vanema jaoks keeruline ja aeganõudev. Lapsevanem ei pruugi leida vajalikku infot üles, ei tea kust alustada. Julgustan alustamiseks pöörduma lastekaitsetöötaja poole.

Kui tihti puutud internetikuritegudega kokku?

Sellega tegeleb politsei.

Millised võimalused ja mõjutsuvahendid lastekaitsetöötaja käsutuses on? Ning kas programme, kuhu lapsed ja peresid suunata, on piisavalt?

Programme, kuhu on võimalik suunata nii lapsi kui vanemaid, on erinevaid.

Näiteks vanemlusprogramm „Imelised aastad“ – so vanematele, kes soovivad õppida, kuidas laste kasvatamisega paremini toime tulla. See on mõeldud 2-8 aastaste laste vanematele.

„Gordoni perekool“ – on koolitus vanematele, kellel on tekkinud küsimused seoses laste kasvatamisega ja peresuhtetega, sobib igas vanuses laste vanematele.

„Dialog laste nimel“ on mõeldud lapsevanematele, kellel on käsil kee-

ruleine lahkumine ja ei suudeta lapsi puudutavates küsimustes kokkuleppele jõuda.

„Hoolivad isad“ on isadele, kes on kasutanud vägivaldat oma laste või laste ema vastu.

„Taastava õiguse põhimõttel konfliktide lahendamine“ annab konflikti osapooltele võimaluse turvalises keskkonnas arutada toimepandud teoga seonduvaid asjaolusid.

„Mitmedimensiooniline pereteraapia (MDFT)“ on programm tõsise riskikäitumise ja mitmekülgse abivajadusega noortele ja nende peredele.

Kui lapsevanem keeldub koostööst või väldib seda, tuleb rakendada meetmeid vastu lapsevanema tahtmist. Lastekaitsetöötajal on õigus teha lapsevanemale ettekirjutusi abivajava lapse kaitseks ja kohustada lapsevanemat tegema koostööd lastekaitsetöötajaga.

Pead oma igapäevatoos tegelema individidega, kellel on suured nõudmised ja vajadused. Silmitsi tuleb seista laste väärkohtlemisega, hüljatutega, perevägivallaga ning teiste traumavorimidega. Kuidas selle emotsionaalselt väga raske tööga toime tuled ja kuidas end välja lülitada või pingeid maandada?

Minu kõige parem viis end välja lülitada ja pingeid maandada, on reisides. Meeldib reisida Euroopas, praegu on see küll piiratud, kuid tore on külastada ka Eesti erinevaid kohti. Samuti on tore külastada kultuuriasutusi, nagu ERM, Kumu, Jääaja Keskus, Botaanika-aed.

Sotsiaalkindlustusamet pakub lastekaitsetöötajatele regulaarselt töönoustamist ehk supervisiooni. Selle eesmärk on sama eriala inimeste kogemustest õppimine ja parimate praktikate jagamine.

Miks kogevad sotsiaaltöötajad, lastekaitsejad, õpetajad ja terve hulk teisi spetsialiste ülekoormatust, üksindust, lootusetust ja pettumust?

Inimestega töö on olemuselt keeruline. Selle töö juures on kõige tähtsam hea meeskond, pädevad kolleegid. Oluline on ka juhtkonna toetus.

Kuidas meie – täiskasvanud, saame luua selliseid tingimusi, milles iga riski sattunud laps ja noor saaks täiskasvanute poolt sellist toetust, mida ta vääril ja vajab, ja mitte eemaletõmbumist, hukkamõistu ning näpuganaitamist.

Olla oma lapse jaoks olemas, kuulata teda ning vajadusel spetsialistidelt abi otsida.

Millised muutused ja uuendused on praegu riigi tasandil kas toimunud või toimumas seoses noorte riskikäitumise vähendamise ja kuriteoennetusega?

Üheks võimaluseks on Noortegarantii tugisüsteem (NEET) mitteõppivatele ja -töötavatele noortele, et pakuda neile vajadust tuge haridusteele naasmiseks ja tööturale jõudmiseks. Meie vallas tegeleb sellega juhtumikorraldaja Kersti Sepp.

Peamine eesmärk on noorte õigusrikkumiste vähenemine. Tegeleda tuleb alkoholi ja tubakatoodete kättesaadavuse vähendamise alaealiste hulgas.

Kontaktid:

Tiia Kaselo – lastekaitse spetsialist tel 329 5762, e-post tiia.kaselo@v-maarja.ee Lastetelefon - 116111 Ave Rosental – psühholoog tel 505 5167 www.peaasi.ee www.tarkvanem.ee

Kristel Kitsing
toimetaja

Narkootikume tarvitav inimene vajab abi, mitte karistamist

Kui narkootikumide tarvitamisest on kujunenud probleem, siis ei tohi inimest hukka mõista, vaid pakkuda talle vajalikku abi. Tarvitamise vähendamine või narkootikumidest loobumise tee ei pruugi olla lihtne ega kiire ning vajab üldjuhul nii tarvitaja kui ka tema lähedaste pingutust. Toeks võib olla programm SÜTIK, mis on nüüd kättesaadav ka Lääne-Virumaal.

Tervise Arengu Instituudi (TAI) uuring Eesti täiskasvanud rahvastiku seas näitas, et veerand täiskasvanutest on elu jooksul mõnda narkootilist ainet tarvitanud, kusjuures seitse protsenti oli teinud seda viimasel aastal ja kolm protsenti viimasel kuul. Narkootilistest ainetest tarvitatakse Eestis kõige enam kanepit, millele järgnevad amfetamiin, ecstasy ja kokaiin.

Enim on narkootikumide tarvitajaid Harjumaal ja Ida-Virumaal, kuid suuremal või väiksemal määral puudutab probleem kõiki maakondi, sealhulgas Lääne-Virumaad.

Ida prefektuuri narko- ja organiseeritud kuritegude talituse juhi Dmitri Kabanovi sõnul on ka Lääne-Virumaal kõige levinumad narkootikumid kanep, amfetamiin, ecstasy ning kokaiin, millele järgnevad ka muud stimulantid. Kasvav trend Eestis on uinutite ja rahustite tarvitamine mittemeditsiinilisel eesmärgil. Kuhugi ei ole kadunud ka need inimesed, kes on langenud sõltuvusse opiidide (nt fentanüül) tarvitamisest, olgugi, et nende hulk aasta-aastalt kahaneb ning tarvitajate keskmine vanus tõuseb.

NARKOOTIKUME TARVITAVA INIMESE MÄRKAMINE

Sageli arvatakse, et narkootikume tarvitavat inimest on lihtsam ära tunda kui alkoholi tarvitavat inimest. Tegelikult ei ole see sugugi nii. Mõned tarvitajad on oma käitumise varjamisel väga osavad ja probleem võib jääda aastateks märkamata. Tarvitajad valivad seltskondi ja asukohti ning peidavad tarvitamisega seotud tagajärgi (tarvitamise märke, esemeid, lõhnu jm), et nende tarvitamisest aru ei saadaks. Kui tarvitamine ei toimu enam ainult seltskonnaga vaid ka üksi olles, viitab see üha kasvavale probleemile. Nii võibki juhtuda, et inimene jõuab abini alles siis, kui olukord on juba väga tõsine ja välja on kujunenud või juba kujunenud sõltuvushäire.

Lisaks sõltuvushäirele võib narkootikumide tarvitamine tuua kaasa pingeid lähisuhetes, majanduslikke raskusi, aga ka probleeme tööl või koolis.

Rohkem infot võimaliku narkootikumide tarvitamisele viitavate tunnuste kohta leiab narko.ee veebilehelt.

MIDA TEHA, KUI LÄHEDANE TARVITAB NARKOOTIKUME?

Kui probleemi ei ole suudetud ära hoida ja mõnel juhul on välja kujunenud ka sõltuvushäire, tuleb leida sobiv viis inimese abistamiseks. Kõige olulisem on

Fotod Freepik.com

temaga usalduslikus öhkkonnas vestelda, vältides sealjuures hinnanguid ja hukkamõistu.

Hirmutamine, ähvardamine, trahvimine ega kinnipidamisasutusse sulgemine ei aita. Kannatlikkus, empaatilisus, tarvitamise põhjusteni jõudmine ja sisemise motivatsiooni tekitamine oma probleemidega tegelemiseks, aitavad jõuda lahendusteni.

Teekond tervenemiseni võib mõnel juhul olla pikk ja konarlik ning tagasilangustega, kuid lootust kaotada ei tohi. Kuidas saab aidata narkootikumide tarvitajat, sõltub väga palju sellest, mida ja kui palju inimene tarvitab ning miks ta seda teeb.

ABI SAAB TUGIISIKU-PROGRAMMIST SÜTIK

Alates 2021. aasta jaanuarist töötab Lääne-Virumaal tugisik narkootikume tarvitavatele inimestele ehk programm

SÜTIK, mis sai alguse TAI ja Põhja prefektuuri eestvedamisel. Tänu SÜTIKu tõhusale käivitumisele Harjumaal 2018. aastal, liitus programmiga ka Ida prefektuur ning nii alustaski SÜTIK 2019. aastal tegevust Ida-Virumaal. 2020. aasta lõpu seisuga oli Harjumaal ja Ida-Virumaal programmist abi saanud kokku üle 370 inimese.

Rakvere politseijaoskonna juhi Katrin Satsi sõnul on SÜTIKu laienemine Lääne-Virumaale asjade loomulik käik, kuna igapäevane politseitöö näitab, et ilmselgelt on ka siin abivajajad olemas. Sõltuvus narkootikumidest on haigus, mida ei ole võimalik rahatrahviga ravida. Sageli eitatakse probleemi ja tehakse lähedaste ees kõik selleks, et tarvitamist varjata. Politsei saab nüüd jõulisemalt nügida, et sõltlane suunata spetsialisti juurde ja anda võimalus muutumiseks. „Eelkõige suunatakse programmi need inimesed, kellel tuvastatakse uimastite tarvitamine esimest korda. Kui programm edukalt läbitakse, siis karistust ei järgne,“ sel-

gitas Satsi.

SÜTIKus töötavad tugisikud narkootikume tarvitavatele inimestele, kelle poole võib pöörduda juhul, kui soovitakse narkootikumide tarvitamist vähendada või lõpetada ning saada rohkem infot Eestis kättesaadavatest abiteenustest. SÜTIKu tugisikud suhtuvad narkootikume tarvitavatesse inimestesse hinnanguvabalt ja nad ei mõista neid narkootikumide tarvitamisest tingitud murede tõttu hukka.

Näiteks üks SÜTIKu klient on oma kogemuse kokku võtnud nii: „Eeldasin, et mulle hakatakse selgitama, miks narkootikumid pahad on – nagu ma ise ei teaks. Kohtumisel selgus aga, et SÜTIK on midagi muud kui noomimine. Minu tugisik teab väga hästi, et sõltuvus pole vaba valik ning oskab pakkuda sobivat tuge.“

Tugisik pakub nii emotsionaalset tuge kui ka infot abi- ja ravivõimalustest. Tugisikute partneriteks inimeste

abistamisel on sotsiaaltöötajad, võla nõustajad, psühholoogid, töötukassa spetsialistid ja paljude teiste ametite esindajad, kelle abiga püütakse leida inimeste muredele leevendust. Vajadusel läheb tugisik kliendiga vastuvõtule kaasa ja aitab meeles pidada kohtumiste aegu, vältides sealjuures õpitud abituse tekkimist. „Olen SÜTIKus veedetud kuue kuu jooksul hakanud palju vähem riske võtma, mu tarvitamine on kontrolli all, tervis parem ning olen leidnud endale sobivama töökoha ja taastanud suhtluse vanematega. Tänu sellele tunnen tungi uimastit tarvitada üha harvem,“ ütles Harjumaal SÜTIKus osalenud klient.

PROGRAMM SÜTIK ON ABIVAJAJALE TASUTA

SÜTIKuga võib liituda vabatahtlikult ise pöördudes, kuid sinna suunab tarvitajaid ka politsei, kui on näha, et sellest võib tõusta nii inimesele endale kui ka ühiskonnale suurem kasu kui tema karistamisest. SÜTIKuga liitumine on abivajajale tasuta, see on mõeldud inimesele alates 18. eluaastast. Osalemine programmis kestab 12 kuud või vajadusel ka pikemalt. Esimesel või teisel kohtumisel täidetakse koos tugisikuga riskianalüüs, mille põhjal seatakse lühi- ja pikaajalisemad eesmärgid. Edaspidi kohtutakse umbes kord nädalas või vastavalt vajadusele, vestlused võivad toimuda ka telefoni või veebi vahendusel.

Iga kliendi puhul võetakse arvesse tema individuaalseid vajadusi. Iga kolme kuu tagant vaadatakse eesmärgid üle ja vajadusel korrigeeritakse.

TAI narkomaania ja nakkushaiguste ennetamise keskuse juht Aljona Kurbatova kinnitab: „Sõltuvus narkootikumidest kujuneb üldjuhul välja pika aja jooksul ning seda tuleb ravida. Kuna ravi ei ole alati kättesaadav või ei ole inimene ise valmis ravile pöörduma, saab ühe võimalusena kasutada tugisiku abi.“ Kurbatova kinnitusele aitab tugisik igapäevaeluga paremini toime tulla ja sõltuvuses inimesel on rohkem jõudu ja võimalusi seada edasiviivaid eesmäärke, uimastitest loobuda või nende tarvitamist oluliselt vähendada. Samuti võib tugisik toetada inimesi, kellel ei ole sõltuvust, kuid kelle igapäevaelu on narkootikumide tarvitamine hakanud mõjutama. Sellisel juhul aitab ta leida sobiva abiteenuse.

Lääne-Virumaal saad SÜTIKu kohta rohkem infot telefonil 5684 9887 või kirjutades sutik.rakvere@narko.ee. Pöördu julgelt! Tugisikuteenus on abivajajatele tasuta.

Programmi rahastab Tervise Arengu Instituut. Rohkem infot nii SÜTIKust kui ka teistest narkootikume tarvitavatele inimestele suunatud teenustest üle Eesti saad lugeda veebilehelt narko.ee.

Marin Vaher
TAI narkomaania ja nakkushaiguste ennetamise keskuse vanemspetsialist

LÜHIDALT

Vähi sõeluuringutele on oodatud varasemast enam inimesi

2021. AASTAL KUTSUTAKSE:

- jõesooolevahi sõeluuringule 1953, 1955, 1957, 1959 ja 1961 aastal sündinud (sh ravikindlustamata) mehed ja naised.
- emakakaelavähi sõeluuringule naisi (sh ravikindlustamata) sünniaastatega 1956, 1961, 1966, 1971, 1976, 1981, 1986, 1991.
- rinnavähi sõeluuringule naisi (sh ravikindlustamata) sünniaastatega 1955, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969 ja 1971

Jõesooolevahi sõeluuringus osalemiseks võta ühendust oma perearsti või pereõega, kes annab täpsemad juhised.

PEREARSTIDE KONTAKTID:
Piret Mets, tel 325 5313
Mall Lepiksoo, tel 326 1166
Kaja Laar, tel 326 1247

Emakakaelavähi sõeluuringu analüüsi on võimalus anda Väike-Maarja tervisekeskuses. Vastuvõtutaja registreerimiseks võta

ühendust ämmaemanda või tervisekeskuse registraatoriga. Ämmaemanda tel 528 0898 (esmaspäeviti), e-mail: ammaemand@v-maarja.ee; registraatori tel 5300 7415.

Viljandi haigla ja Eesti Vähiliidu mammobuss on teostamas rinnavähi sõeluuringuid 24.05–27.05 Väike-Maarja tervisekeskuse juures (Pikk 8, Väike-Maarja). Uuringule pääseb ka arsti saatekirjaga ja samuti ka tasuliselt – keegi abita ei jää. Registreerida saab telefonil 600 3155. Veel on vabu aegu!

ROHKEM INFOT SÕELUURINGUTE KOHTA LEIAB HAIGEKASSA KODULEHELT:
Jõesooolevahi sõeluuring
<https://www.haigekassa.ee/inimesele/haiguste-ennetus/jamesoolevahi-soeluuring>
Emakakaelavähi ja rinnavähi sõeluuring
<https://www.haigekassa.ee/soeluuring>

Mammobuss on Väike-Maarjas 24.–27. mail. Foto erakogu

Lõkkes võib põletada vaid puhast puitu

Prügi põletamine koduaedades on päevakajaline just kevadel, kui võetakse ette suurpuhastus kodus ja aias. Aiamaal peenraid korrastades või viljapuid lõigates tekib aiaprügi, mida soovitakse lõkkes põletada.

Kuigi aiaprügist vabanemisel tundub põletamine kõige lihtsam viis, on lõkke tegemine paljudes asulates keelatud. Väike-Maarja vallas on jäätmete põletamine keelatud, välja arvatud jäätmevaldaja enda tegevuse käigus tekkinud biolagunevate aia- ja haljastusjätmete (nt oksad, lehed), immutamata ja värvimata puidu põletamine. Põletamisele tuleb eelistada nende liigiti kogumist ja kompostimist. Põletamine on lubatud jäätmevaldaja kinnistu piires naabreid mittehäirival viisil, järgides kõiki tuleohutusnõudeid.

Kui lõkke tegemine on lubatud, ära lisa sinna olmejäätmeid, vaid põleta ainult kuivi oksa. Puulehed ja muud taimed sobivad paremini kompostimiseks, mitte põletamiseks.

Sageli näeme aga tossamas lõkkeit, kuhu on pandud ka põletamiseks ebasobivaid asju. Äraviskamisele lähedavad vanad mööbliesemed, riided, jalanõud, rehvid, ehitusjäätmed ja muu kasutuks muutunud kraam. Neid asju aga tulle panna kindlasti ei tohi.

Pea meeles, et jäätmete põletamisel kahjustad enda ja naabrite tervist, seetõttu on see ka seadusega keelatud. Jäätmeid lõkkes põletada ei tohi, sest põletamisel tekkinud toksilised ained ei saasta mitte ainult õhku, vaid langeduvad maapinnale, kandudes seal edasi põhjavette. Jäätmete põletamisel õhku paiskunud mürgiseid aineid hin-

game me ise sisse, samad ained langevad aias kasvavatele taimedele ning jõuavad meie kehasse aiasaadustega, näiteks marjade või köögiviljadega. Seepärast ära pane kunagi lõkkesse midagi muud peale kuivade okste, immutamata puidu või kiletamata papi ja paberi.

Prügi põletamisega kaasnevad müüdid on visad kaduma. Sageli arvatakse, et kui vanasti põletati prügi ahjus ja lõkkes, siis järelkult võib seda teha ka nüüd. Aastate jooksul on jäätmed muutunud: kui mõnikümme aastat tagasi pakiti toiduained paberisse ja klaastarasse, siis praegu kasutatakse valdavalt plastpakendeid. Samuti on kasvanud jäätmete hulk, sest tarbimine on muutunud ja suurenenud.

Kõige lihtsam viis jäätmetest vabaneda on need liigiti sortida: paberi- ja papijäätmed ning plastpakendid saab viia avalikesse kogumiskonteineritesse, pandimärgiga pudelid taaraautomaati. Vanad mööbliesemed, ehitus- ja lammutusjäätmed ning rehvid saab üle anda jäätmejaama.

Ka suvilad peavad liituma korraldatud jäätmeveoga, mis tagab regulaarse segaolmejäätmete äraveo. Talveperioodiks, kui suvemaja ei kasutata, on võimalik leping peatada. Selleks tuleb taotleda Väike-Maarja vallavalitsusest nõusolek korraldatud jäätmeveoga perioodiliseks liitumiseks.

Liigiti kogutud jäätmeid saab viia Väike-Maarja, Rakke ja Simuna jäät-

Lõkkes võib põletada vaid puhast puitu. Foto Freepik.com

mejaamadesse ja avalike pakendikonteinerite asukohad on Väike-Maarja valla kodulehel või kuhuviaa.ee. Väike-Maarja valla jäätmehoolduse kohta käivat infot leiata Väike-Maarja valla jäätmehoolduseeskirjast <https://www.riigiteataja.ee/akt/410112020020>

riigiteataja.ee/akt/410112020020

Mari Kala

Keskonnaameti keskkonnahariduse ja kommunikatsiooniosakond

KAS TEADSID, ET ...

jäätmete koostises on aineid, mis lõkkes põletades vabanevad keskkonda ning võivad tuulega kanduda oma koduaiaist kaugemalegi. Plastide mittetäielikul põlemisel paiskub õhku mürgikokteil, mis sisaldab mh vähki tekitavaid ühendeid. Näiteks tekivad nii dioksiinid, mis on üks mürgisemaid ühendeid, mida inimene on suuteline tekitama – ja seda just kodusel jäätmepõletusel. Dioksiinid on silmale nähtamatud ja nende mõju inimese tervisele ei avaldu kohe. Sageli võib minna aastaid, enne kui haigusnähud ilmnevad. Mõnel juhul võivad mõjud avalduda alles järglastel. Kõige rohkem tekib dioksiini plastmassi, kilekottide, rehvide, töödeldud puidu ja paberi ning muu taolise põlemisel. Need on pika toimega mürgained, mis sadestuvad mullas ja seejärel köögiviljades, neid süües jõuavad mürgised ained meie organismi.

Võõrnälkjaid korja oma aiast kohe kevadel!

Hispaania teetigu ja mustpeanälkjas on Eestis levinud nälkjate võõrliigid, kes on aiapidajale tülikad kahjurid. Nad toituvad peamiselt aiasaadustest ja põllumajanduskultuuridest. Hispaania teetigu on juba laialt levinud üle terve Eesti. Mustpeanälkjas on ennast aedadesse sisse seadnud viimastel aastatel. Praegu teadaolevalt on ta lisaks Harjumaale levinud ka Saare- ja Viljandimaale. Selleks, et nad sinu aeda ei satuks, tasub tegutseda ennetavalt. Kui kutsumata külalised on juba aeda jõudnud, tuleks nende ohjamisega tegeleda järjepidevalt ja koostöös kogukonnaga.

Hoogustunud üleilmne taimekaubandus on põhjus, miks kutsumata nälkjaligid uutesse piirkondadesse „reisivad“. Peamiselt toome nad oma aedadesse potimulla või taime ümber oleva mullapalliga, kus võivad peituda nii täiskasvanud isendid kui ka munad. Piisab ainult kahest isendist või munakogumist, et liik saaks aias paljunema hakata. Nälkjate arvukusele aitavad

kaasa ka niiske ja soe kevad-suvi ning pehmed talved.

KUIDAS VÄLTIDA VÕÕRNÄLKJALIIKIDE SATTUMIST OMA AEDA?

- Ära too lille- ja pöösataimi oma aeda piirkondadest, kus leidub hispaania teetigu ja mustpeanälkjat.
- Kontrolli isikute mullapalle. Kui võtad mullapalli potist välja, peaksid teemunad olema hästi nähtavad. Leitud munad hävita keevas vees.
- Istikute soetamisel hoi a neid mõni nädal karantiinis. Seo mullapalli ümber läbipaistev kilekott ja kinnita see tihealt ümber istiku varre. Aeg-ajalt kontrolli, kas kilekoti sees on munadest koorunud nälkjaid. Olenevalt taimest hoi istikut poolvarjulises kohas, kasta ja jälgi seda. Hävita kotti sattunud isendid keeva veega.

MIDA TEHA, KUI VÕÕRNÄLKJAD ON JUBA AIAS?

- Tõrjetööga on oluline alustada juba aprillis-mais, kui esimesed täiskasva-

nud loomad välja ilmuvad. Kõige tõhusam on täiskasvanud isendite ja munade kokku korjamine, keeva veega üle valamine ja seejärel umbes labida sügavusele mulda kaevamine. Iga isend, kes maikuus muneb jõuab, võib juulikuuks anda u 400 järglast.

- Kontrolli regulaarselt aias varjulisi ja niiskeid kohti, mida soe õhk ja päike lihtsasti ei kuivata. Korista lehehunnikud, kaeva kompostihunniku pealmine kiht sügavamale, võimalusel lõika lopsakate taimede ja pöösaste alused puhtaks. Terrassialused, kasvuhuone servad, kõrge ja niitmata rohi, kaevuääred jms kohad on nälkjatele sobivad peitumis- ja munemispaidad.

- Nälkjate kokku meelitamiseks võid kasutada õllelõkse, arbuusikoori ja muid mahlaste köögiviljade jääke. Paiguta meelituskohade lähedusse laujuppe, mille alla saavad nälkjad päeval peituda. Seal on neid lihtne üles leida.
- Nälkjate järjepideval tõrjumisel on oluline koostöö naabritega. Vastasel juhul on naabruses neist võimatu va-

baneda. Koostöös peitub jõud!

- Kindlasti ära vii elusaid nälkjaid mujale loodusesse (metsaserva, niidule, parki). Nii ei levi võõrliigid mujale. Looduses saavad nälkjad kontrollimatult paljuned ja edasi levida ning varem või hiljem jõuavad nad inimeste aedadesse tagasi.
- Välti teomürkide kasutamist! Need ei ole hispaania teeteo tõrjumisel kuigi mõjusad, küll aga hävitavad mürgid kohalikke kasulikke liike. Teomürgid ohustavad ka tigudest toituvaid loomilinde (nt siilid) ja koduloomi (nt kassid, koerad).
- Rohkem infot leiad Keskonnaameti kodulehelt.

HISPAANIA TEETIGU

- Silmapaistvalt suur – kehapikkus 7–15 cm.
- Hingamisava asub mantlikilbi eesosas.
- Keha värvus varieerub tumepruunist punakate, oranži, kollakate ja beežide toonideni. Keha kattev lima on oranžikaskollane.

- Pea on enamasti kehist tumedam.
- Talla serv kehaga umbes sama värvi ja silmatorkavate tumedate triipudega.
- Munad valkjad, kergelt läbipaistvad, u 3 mm läbimõõduga. Paiknevad u 20–30 (40) kaupa koos.

MUSTPEANÄLKJAS

- Väike – kehapikkus 3,5–5 cm.
- Hingamisava asub mantlikilbi tagaosas.
- Keha värvus hallikas-pruunides toonides.
- Pea on sinkjas-musta varjundiga.
- Iseäraliku välimuse tõttu kergesti äratuntav.

PANE TÄHELE! Hävita ainult võõrliike ja hoi kodumaiseid! Paljud kodumaised teod on aiapidajale kasulikud, näiteks tekitavad huumust ja söövad võõrnälkjate mune.

Eike Tammekänd
Keskonnaameti loodushoiutööde büroo juhataja

Mustpeanälkjas. Foto Allar Liiv

Hispaania teeteo munad. Foto Merike Palginõmm

Hispaania teetigu. Foto Andri Küüts

Segapakendi, klaaspakendi ja paber-papp konteinerite asukohad

JRK	Objekti aadress	Objekti asukoht	Jäätmete liik	Operaator
Väike-Maarja				
1.	Tehno tn 5	jäätmejaam	segapakend ja paber-papp	Pakendiringlus
10.	Ehitajate tee 7	parklas	segapakend	ETO
2.	Jaama tn 3	Jaama tn 3 kortermaja kõrval	segapakend	TVO
3.	Lõuna tn	jäätmemaja, Lõuna tn 11 ja 15 vahel	segapakend	ETO
4.	Pikk tn 1	gümnaasiumi parklas	segapakend	ETO
5.	Pikk tn 7	jäätmemaja, vallamaja taga	segapakend ja paber-papp	ETO
6.	Põhja tn 13 ja 13a	kortermajade vahel	segapakend	TVO
7.	Simuna mnt 18	Simuna mnt ja Kolde tn nurgal	segapakend	TVO
8.	Säde tn 1 ja 1a		segapakend	ETO
9.	Tamsalu mnt 2a	Tamsalu mnt 2 ja 4 kortermajade vahel	segapakend	TVO
Rakke alevik				
1.	Mäe tn 7b	Rakke jäätmejaam	segapakend, paber-papp	Pakendiringlus
2.	Faehlmanni tee 27a	Grossi poe vastas parklas	segapakend, paber-papp	ETO
3.	Faehlmanni tee 26	raamatukogu kõrval	segapakend, paber-papp	Pakendiringlus
4.	Lõuna tn	Lõuna tn nurgal	segapakend	TVO
5.	Mäe tn 12	Mäe tn 12 kortermaja kõrval	klaaspakend	
6.	Oru tn	jäätmemaja	segapakend	ETO
7.	Oru tn 3	kortermaja kõrval	segapakend	Pakendiringlus
8.	Oru tn 4	kortermajade vahel	segapakend	ETO
9.	Pargi tn	lasteaia kõrval	klaaspakend	Pakendiringlus
10.	Simuna tee 10	kultuurikeskuse kõrval	klaaspakend	Pakendiringlus
11.	Tähe tn	Tähe tn kortermajade kõrval	klaaspakend	Pakendiringlus
Simuna alevik				
1.	Pargi tn 1	Simuna jäätmejaam	segapakend	TVO
2.	Lai tn 5	rahvamaja taga	segapakend	TVO
3.	Allee tn 11	kortermaja kõrval	segapakend	TVO
4.	Lai tn 11	kooli parklas	segapakend, paber-papp	TVO
5.	Pargi tn 11	kortermaja kõrval	segapakend	TVO
6.	Pargi tn 17	garaazide juures	segapakend	TVO
Teised asulad				
	Kiltsi alevik	Jaama tn 2, bussipeatuse parkla	segapakend	ETO
	Aburi küla	kortermaja juures	segapakend	Pakendiringlus
	Avispea küla	endise poe juures	segapakend	Pakendiringlus
	Eipri küla	külamaja juures	segapakend	Pakendiringlus
	Emumäe	ridaelamu juures	segapakend	TVO
	Kurtna küla	külamaja juures	segapakend	Pakendiringlus
	Kännuküla	Porkuni järve ääres	segapakend	TVO
	Käru küla	külamaja juures	segapakend	TVO
	Lahu küla	külamaja juures	segapakend	Pakendiringlus
	Lammasküla	kortermaja juures	klaaspakend	Pakendiringlus
	Lasinurme	kortermaja juures	segapakend	TVO
	Liigvalla küla	kortermajade juures	segapakend	Pakendiringlus
	Liivaküla	külamaja juures	segapakend	Pakendiringlus
	Määri küla	Määri pargi juures	segapakend	Pakendiringlus
	Pandivere küla	endise poe juures	segapakend	TVO
	Pikevere küla	kortermaja taga	segapakend	Pakendiringlus
	Salla küla	kortermajade juures	segapakend ja paber-papp	ETO
	Tammiku küla	hooldekodu juures	segapakend	Pakendiringlus
	Triigi küla	kortermajade juures	segapakend	TVO
	Vao küla	endise poe juures	segapakend	TVO
	Vao küla	Pargi tn 7 kortermaja juures	segapakend	ETO

Jäätmete sorteerimise juhend

Olmejäätmeid tuleb liigiti koguda juba nende tek-keko- has. Sellega tagame jäätmete kõrgema kvali- teedi ja parema ringlussevõtu võimaluse.

OLMEJÄÄTMETE KONTEINER

- SOBIVAD:**
- ✓ jäätmed, mille liigiti kogumine pole korraldatud;
 - ✓ kassiliiv;
 - ✓ rasvane ja raskesti puhastatav pakend;
 - ✓ mähkmed, hügieenisidemed;
 - ✓ kosmeetika;
 - ✓ küpsetuspaber;
 - ✓ foolium;
 - ✓ kummist esemed;
 - ✓ jahtunud tuhk;
 - ✓ tolmuimeja tolmu- kott;
 - ✓ suured konid;
 - ✓ näritud näts;
 - ✓ hõõgniidiga lambipirnid, CD-plaadid, tühjad ja katkised pastakad, tühjad vildikad;
 - ✓ katkised kruusid ja taldrikud;
 - ✓ kasutuskõlbmatud jalanõud, riided ja mänguasjad (mitte elektroonilised).

EI SOBI:

- ✗ toidujäätmed;
- ✗ puhtad pakendid;
- ✗ aiapäätmed;
- ✗ ohtlikud jäätmed, värvijäägid, ravimid;
- ✗ tule- ja plahvatusohtlikud jäätmed;
- ✗ patareid, akud;
- ✗ kodumasinad, elektroonikaromud;
- ✗ ehitusjäätmed;
- ✗ vedelad jäätmed (näiteks kasutatud toiduõli);
- ✗ suuremõõtmelised jäätmed, mööbel, peegel, vaibad, madratsid;
- ✗ ained ja esemed, mis oma kaalu, mõõtmete või kuju tõttu võivad ohustada jäätmemahutit, jäätmeveokit või jäätmevedajat.

BIOLAGUNEVATE JÄÄTMETE KONTEINER

- SOBIVAD:**
- ✓ tahked toidujäätmed, nt liha- ja kalajäätmed, köögi- ja puuviljad, köögi- ja puuviljade koorimisjääd, leib, sai, poolfabrikaadid, pagari- ja kondiitritooted, juustud, või ja margariin, kohvipaks, teepakid;
 - ✓ aia- ja haljastusjäätmed, nt toataimed, lõikelilled, oksad, muru.
- EI SOBI:**
- ✗ vedelad jäätmed, nt toiduõli, piim, hapupiim, supp, kastmed;
 - ✗ kompostimiseks kõlbmatud jäätmed, nt töödeldud puit, tekstiil, paberi- ja papijäätmed, sh ühekordsed nõud;
 - ✗ bioloogiliselt mittelagunevad jäätmed, nt suured kondid, kile, metall, klaas, tuhk, suitsukonid, tolmuimejakotid, pakendid, vahatatud ja kiletatud papp.

PAKENDIKONTEINER

- SOBIVAD:**
- ✓ plastpakendid: joogipudelid ja kanistrid, jogurti- ja võitopsid; õli-, ketšupi- ja majoneesipudelid;
 - ✓ kosmeetika ja hooldustoodete pakendid, nt kreemipurgid, šampoonipudelid; plastnõud ja -karbid; kilekotid ja pakkekile; puhtad plastpakendid;
 - ✓ klaaspakendid: klaaspudelid, klaaspurgid, muud puhtad klaaspakendid;
 - ✓ metallpakendid: konservikarbid, toidu- ja joogipakendite metallkaaned ja korgid, muud puhtad metallpakendid;
 - ✓ joogikartong: puhtad kartongist piima-, mahla- ja jogurtipakendid.

EI SOBI:

- ✗ toiduga määratud ning pooleldi täidetud pakendid, plastist mänguasjad;
- ✗ ohtlike ainete pakendid, nt kodukeemia, aerosoolpakendid, nt juukselakk;
- ✗ akna- ja lehtklaas, valgustuspirnid, klaasist ja keraamikast nõud ja potid.

PABERI JA KARTONGI KONTEINER

- SOBIVAD:**
- ✓ ajalehed, ajakirjad, kataloogid, reklaammaterjalid;
 - ✓ vihikud, trükiga ja puhtad kirja- ning joonistus- paberid;
 - ✓ ümbrikud, kaanteta raamatud;
 - ✓ pappkastid ja -karbid, paberkotid jms puhtad paberpakendid.

EI SOBI:

- ✗ määratud või vettinud paber ja papp;
- ✗ majapidamis- paber;
- ✗ kasutatud pabernõud;
- ✗ kartongist joogipakendid, kile;
- ✗ foolium- ja kopeerpaber, sh ka paber, mis sisaldab fooliumi.

JÄÄTMEJAAMADESSE (VÄIKE-MAARJA, RAKKE JA SIMUNA) SAAB VIIA:

- ohtlikud jäätmed, nt akud, patareid; liimi-, värv- ja õli- jäätmed; päe- vavalguslambid;
 - aegunud ja kasutuskõlbmatud ravimid; suuremõõtmelised jäätmed, sh vana mööbel (tasu eest);
 - elektroonikaromud, nt külmikud, telerid, pli- idid;
 - taaskasutatavad jäätmed, nt vanapaber ja -metall, plast- ja klaastaara;
 - pakendijäätmed;
 - puit (töötlemata kui ka töödeldud puit);
 - autorehvid;
 - üld- ehitusjäätmed (tasu eest);
 - eterniit (tasu eest);
 - vanad riided ja jalanõud (tasu eest);
 - aia- ja haljastusjäätmed.
- NB! Simuna jäätmejaamas üld- ehitusjäätmeid ja eterniiti vastu ei võeta.

JÄÄTMEJAAMAD

VÄIKE-MAARJA JÄÄTMEJAAM

Tehno tn 5
Tel 520 1656
Avatud:
K; N; R kell 12.00–18.00
L kell 09.00–18.00

SIMUNA JÄÄTMEJAAM

Pargi tn 1
Tel 520 1656
Avatud:
T kell 14.00–18.00
R kell 09.00–11.30
L kell 10.00–13.00

RAKKE JÄÄTMEJAAM

Mäe tänav 7b
Tel 518 1169
Avatud:
K; N; R kell 12.00–18.00
L; P kell 10.00–16.00

Malevlased tööhoos. Foto Eliise Joonas

Algas registreerimine valla õpilasmalevasse

Väike-Maarja vallavalitsus koostöös Väike-Maarja valla noortekeskusega jätkab pikaaegset maleva korraldamise traditsiooni vallas.

Malevasse on oodatud Väike-Maarja valla noored vanuses 13–17 eluaastat. Kokku toimub õpilasmaleval kaks vahetust ja tööd saab 50 noort. Toimumise keskused on Väike-Maarja, Simuna ja Rakke. Tööd pakub Väike-Maarja vallavalitsus oma allasutustega ja ka teised vallaga seotud koostööpartnerid. Õpilasmaleva tegevusi on juba toetanud Põlluvara AS.

Mis malevas toimub?

Maleva vahetused toimuvad 14.–30. juuni ja 2.–13. august. Maleva korraldamise eesmärgiks on kujundada noorte väärtushinnanguid, omandada meeskonnatöö oskusi ja töökogemust.

Kõik malevlased saavad pärast neljatunnist tööpäeva lõunasöögi ja päeva teises pooles toimuvad huvitegevused, koolitused ja väljasõidud, mis on malevlastele tasuta.

Kuidas kandideerida?

Lingi õpilasmalevasse kandideerimise kohta leiab Väike-Maarja valla kodulehelt, Väike-Maarja valla noortekeskuste Facebooki lehelt või aadressil <https://forms.gle/bZgN5ibBTnzJwBC9>

Malevasse koha saanud noortega võtame ühendust alates 19. maist ning seejärel tuleb lapsevanemal täita avaldus kas kokkulepitud ajal noortekeskuses või allkirjastada digitaalselt ning edastada e-mailile noortekeskus@v-maarja.ee. Väike-Maarja Valla Noortekeskus sõlmib malevlastega lepingu pärast lapsevanema allkirjastatud avalduse saabumist.

Registreerimine kestab kuni 19. maini ja osalejate valimisel lähtume noore põhjendusest ja motivatsioonist ning vabade kohtade olemasolust.

NB! Kui piirangute tõttu ei ole lubatud malevate vahetusi kokkulepitud ajal läbi viia, siis võetakse kõigi malevasse saanud noortega ühendust, et teavitada ümberkorraldustest.

Küsimuste korral palume ühendust võtta telefonil 325 5038 või e-maili teel noortekeskus@v-maarja.ee.

Kaunist malevasuve!

Sandra Laas

Väike-Maarja Valla noortekeskused

Perepäeval tuleb külla Jänku-Juss

Perepäeva traditsioon Rakke mail ulatub aastate taha. Ka sel aastal kutsume maikuu viimasel pühapäeval peresid kodudest välja – seekord lasteaed Leevike õuealale.

Kultuurikeskuse laulu- ja tantsulapsed annavad väikese kontserdi, külla tuleb Jänku-Juss. Kohale tuleb ka Päästeamet oma meeskonnaga ning saab natuke maiustada pannkoogikohvikus.

Tule sõpradega kohtuma ja lõbusalt aega veetma kui oled päris terve. Kindlasti tuleb ilus päev.

Rene Põllumaa

Rakke kultuurikeskuse juhataja

Siis kui uudiseid ei ole

Andres Dvinjaninov on öelnud: „Inimese aju on imepärane organ, ta alustab oma tööd kohe, kui me ärkame... ja lõpetab kohe, kui me oleme tööle jõudnud.“ Minu ajuga just praegu nii on. Hommikul ärkates on palju toredaid mõtteid ja nüüd oma töölaua taga istudes on pea täiesti tühi.

Minu ülesandeks on valla lehe kaudu kajastada Simuna kooli uudiseid. Aga mida siis nüüd küll teha kui uudiseid ei ole? Kirusin oma nime, et kui ei oleks Kaja, siis ehk ei peaks kajastama. Pakkusin kolleeg Edale – äkki edastad Sina sel kuul, et uudiseid ei ole. Tema hakkas vastu ja ütles: „Mina võin ainult etteütluseid kirjutada.“

Käib kiire interneti paigaldamine. Tähendab paigaldamine käib suhteliselt aeglaselt, saabuv internet ise peaks kiire olema. No ja kogu lugu. Kevad on käes – see pole ju kellelegi uudis.

Loomulikult oli heakorrapäev. Kahjuks ilma õpilasteta, kuid töötajad tegid rehade ja luudadega territooriumile tiiru peale. Nüüd silmalilus vaadata.

Aprillikuu toredaim ettevõtmine oli Lurichile õnnitluskilomeetrite kogumine. Meie koolist oleks võinud osalejad muidugi rohkem olla, kuid need, kes ettevõtmisega liitusid, olid väga tublid. Õpilasi oli 11 ja õpetajaid/töötajaid kaheksa. Kokku läbiti 4996,1 kilomeetrit. Kõige kaugemale jõudis õpilastest Kert 818 ja õpetajatest Olga 576 kilomeetriga. Loodame, et tublidel liikujatel on ikka jaksu Simunasse tagasi tulla, muidu jäävad veel kusagile ula peale – kus selle kahju ots. Mina ise jõudsin Simunast 206,1 kilomeetri kaugusele ja nüüd on olnud kõikvõimalikke takistusi, mis tagasitulekut segavad. Ma ei tea, mis saab. Võib olla motiveeriks mõni uus väljakutse?

Seekord vaevab südant kohutav bürokraatia ehk siis see, et kõik peab olema kirja pandud ja mitte ainult must-valgelt, vaid lisaks värviliselt.

On olemas igavesti uhkeid nimetusi, mille poole iga enesest lugupidav kool peaks pürgima. Näiteks: Liikuma kutsuv kool, Tervist edendav kool, Hea kool kui väärtuspõhine kool, Ettevõtlik kool, Roheline kool, Alustavat õpetajat toetav kool jne.

Kui Su koolil pole lisaks oma tavalisele nimele taga neid eespool mainitud silte, siis ikka vist ei ole väga hea kool? Mõned aastad tagasi kirjutasime meeskonnaga „Hea kooli teerajaja“ tiitli saamiseks terve raamatu. Sellele eelnes koolitus ja järgnes koolitus, ja kui raamat valmis sai, tuli tõesti välja, kui head tööd me teeme ja mis

Lurichile õnnitluskilomeetrite kogunute vahel loositi välja kinkekaardid. Foto Kristel Kitsing

toredad väärtused meil kõik olemas on. Lõpuks saime uhke märgi rinda kah veel. Aga... kui palju rohkem oleks olnud tolku sellest, kui see meeskond oleks kulutatud aja pühendanud näiteks õpilastele jalanõude hooldamise õpetamisele või korraldanud etiketikoolituse? Ma ise käin juba aastaid mööda koolimaja ja kordan poistele nagu mantrat: „Härrasmehe jalanõud on alati puhtad!“. Minu jaoks on väärtus see, kui noormehe avab tütarlapsele ukse, poeg aitab kanda emal rasket poekotti... ja see ei ole sooline ebarõõrsus ega ahistamine või diskrimineerimine. See on elementaarne viisakus. See tohutu paberimajandus meenutab nõukogude aega, kus paber kannatas kõike. Kannatab praegugi. Koolirahvas tahaks ikka rohkem tegusid teha kui paberit määrida.

Ees terendab kontaktõpe, osaline küll, aga ikkagi kontakt. Lootuskiir normaalse elu taastumisele pole päris kadunud. Sel kevadel lõpetab Simuna kooli erakordselt tubli lend. Õpihimulised kokkuhoidvad, sõbralikud ja suurepäraste organisatoorivõimetega noored. Nad on suure-

päraselt hakkama saanud distantsõppe turmutules. Nii hea meel on selliseid noori koolimaja seinte vahelt laia ilma saata. Teisalt on hirmus kahju, et nad lähevad. Samas võib ju ikka unistada – küllap jõuavad ükskord ringiga Simunasse tagasi. Unistama peab suurelt. Pessimist ütleb, et Simunas pole midagi, mis noori tõmbab. Osalt on tal õigus. Aga kui noor tuleb ja teeb siin midagi, mis teda tõmbab, siis võib juhtuda, et mitte ainult raudtee, vaid võib olla isegi sadam Simunas, saavad tõelisuseks. Seni on eelpool nimetatud ettevõtmised 1. aprilli uudistest läbi käinud. Kõrghoone on Simunas juba alates 13. sajandist olemas, kooliharidust on jagatud 332 aastat, allikavesi ja puhas õhk ning kaunis loodus on olemas. Ideaalne paik elamiseks ja laste kasvatamiseks.

Põllumajandusettevõtted, pood ja kool otsivad töökäsi – tule Simunasse elama ja tööle!

Kaja Põldmaa

Simuna kooli direktor

Muusikakool läheb vastu suvele

Väike-Maarja muusikakool läheb suurele suvele vastu kaunist muusikahelide saatel nagu alati. Milline oli lõppev õppeaasta?

Aasta oli täis pandeemiat ja ärevust. Kontaktõpe, distantsõpe – kes oleks sellist asja ette näinud? Oli raske nii õpilastele kui ka õpetajatele, aga hakkama saime.

Äsja lõppes Eesti Muusikakoolide Liidu vabariiklik konkurss „Parim noor instrumentalist 2021“, milles osalesid edukalt ka Väike-Maarja muusikakooli noored muusikud. Tulemused olid järgmised:

- Maria Mürsep – II koht flöödi erialal nooremas vanuseastmes (õp Artjom Roditšenko);
- Rainis Lürk – II koht trombooni erialal teises vanuseastmes, märgiti ära eriti musikaalse esituse eest. (õp Vallo Taar);

- Karolina Alt – III koht metsasarve erialal kolmandas vanuseastmes (õp Vallo Taar);
- Aleksis Aksel – diplom trompeti erialal nooremas vanuseastmes (õp Taavi Taar). Õpilaste klaverisaatjaks oli õp Darja Roditšenko.

Palju õnne tublidele noortele muusikutele ja nende õpetajatele!

Õpilasi on ootamas suvevaheaeg, aga enne tuleb kõigil ära teha arvestused, hindkontserdid ja eksamid. Tore, et oleme mai algusest kontaktõppes! Nüüd on maja taas täis muusikat!

Nagu kõikides koolides, on ka meil igal aastal lõpetajad. Tänavu lõpetab Väike-Maarja muusikakooli kaheksa noort muusikut:

- Angelina Alt – klaveri eriala, õp R.Vilu

- Nele-Liis Kallak, klaveri eriala, õp V.Libene
- Thristan Paju, klaveri eriala, õp R.Vilu
- Martta Raudsepp, klaveri eriala, õp V.Libene
- Hannele Nora Künnapuu, viiuli eriala, õp E.Sarnet
- Kert Kirsipuu, akordioni eriala, õp V.Pall
- Karolina Alt, metsasarve eriala, õp V.Taar
- Mihkel Ilves, trompeti eriala, õp T.Taar

Noorema astme ehk IV klassi lõpetab sel aastal üheksa õpilast:

- Kaur-Rander Kaljuvee, klaveri eriala, õp V.Libene
- Oliver Part, klaveri eriala, õp R.Vilu
- Lisandra Prinken, klaveri eriala, õp V.Libene
- Katriin Veermets, klaveri eriala, õp V.Libene
- Janette Udeküll, viiuli eriala, õp E.Sarnet
- Alexander Lillemets, akordioni eriala, õp V.Pall
- Aleksis Aksel, trompeti eriala, õp T.Taar
- Raiko Kilgi, trompeti eriala, õp T.Taar
- Karlotte Lood, kitarri eriala, õp T.Taar

Väike-Maarja muusikakool võtab vastu uusi õpilasi järgmistele erialadele: klaver, viiul, akordion, kitarri ja puhkpillid (flööt, plokflööt, klarinet, saksofon, trompet ja tromboon). Kitarri erialale võetakse õpilasi alates 9-ndast eluaastast. Sisseastumiskatsed toimuvad:

- Väike-Maarjas – pühapäeval, 30. mail kell 15 muusikakoolis;
- Simunas – teisipäeval, 25. mail kell 17 muusikakoolis;
- Rakkes – esmaspäeval, 31. mail kell 18 Rakke kultuurikeskuses.

Katseteks ette valmistada üks laul. Väike-Maarja lastel on sisseastujatele ka konsultatsioon, mis toimub Väike-Maarjas muusikakoolis neljapäeval, 27. mail kell 18.

Soovin õpilastele ja õpetajatele edukat klasi- ja kooli lõpetamist! Kõigile muusikasõpradele aga kaunist kevadet ja paikeselist suve!

Vallo Taar

Väike-Maarja muusikakooli direktor

SISSEASTUMISKATSED

Väike-Maarjas pühapäeval, 30.mail kell 15
Erialad: klaver, viiul, akordion, kitarri ja puhkpillid
 (flööt, klarinet, saksofon, trompet, tromboon)

Rakkes esmaspäeval, 31.mail kell 18
Erialad: klaver, viiul, trompet ja kitarri

Simunas teisipäeval, 25.mail kell 17
Erialad: Viiul ja klaver

Ette valmistada üks laul

Neljapäeval, 27.mail kell 18 toimub konsultatsioon
 Väike-Maarja Muusikakoolis

Info tel. 5031910

Madli ja hostema Ashley Mount Rushmore’i vaatamas. Fotod erakogu

Madli Matvejev: aasta võõrriigis laiendab meeletult silmaringi

Väike-Maarja gümnaasiumi 11. klassi õpilane Madli Matvejev on unistanud USAd külastada. Vahetusõpilasena sai ta selle teoks teha ning asukohariigi kohta palju rohkem teada, kui sealse lühikese puhkuse kaudu.

Kui kaua Sa juba nüüdseks USAs viibinud oled?
Nüüdseks olen USAs olnud kaheksa kuud.

Kuidas tekkis mõte minna vahetusõpilaseks?
Mõte tekkis kui nägin koolis FLEX vahetusprogrammi plakati, aga kuna sellega on väiksem võimalus vahetusõpilaseks saada, siis uurisin internetist ja leidsin ASSE vahetusprogrammi. Uurisin selle kohta ja see tundus mulle huvitav ja väärt kogemus.

Kas Sul oli kindel soov minna just Ameerika Ühendriikidesse või valisid erinevate riikide vahel? Miks just USA?
Kohe alguses oli minu kindel soov tulla USA-sse, sest olen alati unistanud seda riiki külastada. Siia saamiseks pidin läbima mitmeid teste, ja kui ma neid ei oleks läbinud, siis ei oleks ma ka teist riiki valinud. Ameerika oli just see üks ja ainus!

Kuidas Su vanemad sellele reageerisid, kui ütlesid, et tahaksid minna?
Vanemad ei olnud selle mõtte vastu. Kui neile rääkisin, olid nad väga poolt. Terve minu pere väga toetas minu otsust, nende jaoks tundus see samuti super võimalus külastada Ameerikat ning tutvuda sealse kultuuri ja inimestega.

Millised eelarvamused ja hirmud (kui olid) Sind valdasid enne minekut?
Kõige rohkem kartsin just seda, et kuidas mu suhted sinise perega olema saavad ja kas ikka sobin sellesse perekonda. Õnneks muretsesin asjata, sest

Eestist igatsen väga oma peret ja eestimaist toitu. Ameerika toit on küll hea, kuid musta leiba ei ületa miski!

Milliseid erinevaid paiku Sa juba Ameerikas olles näinud oled? Ja millised reisid on veel ees?
Seoses praeguse pandeemia ja erinevate piirangutega ei ole me väga ringi saanud käia. Minul on selline pere, kes eelnevatel aastatel igal vabal nädalavahetusel külastas spaasid, lihtsalt hotelle või niisama trippisid ringi. Praegusel pandeemia ajal kahjuks nii ei ole. Olen külastanud erinevaid linnu ja huvitavaid paiku. Eelmisel nädalavahetusel käisime perega väikesel tripil Black Hillsis. Külastasime palju erinevaid kohti: tuntumad neist olid Mount Rushmore, Crazy Horse ja Badlands. Siiski tegime ka väga palju muud: külastasime koobast, loomaparke, käisime ratsutamas. Veetsime seal kolm päeva ja oli väga tore!

Kuidas oli kohanemisega? Kas ja kuidas sealsed peretraditsioonid erinevad Eesti omadest?
Kohanemine võttis aega. Kõige raskem oli harjuda ajavahega, mis on kaheksa tundi. Mind ootas seal pereema Ashley, pereisa Eric, õed Alyssa, Hannah, Haylee ning vend Clayton. Me elame kolmekordses majas, neil on oma suur farm. Nad on väga kokkuhoidev pere. Olen ülimalt rahul, et just siin peres enda aastat veedan.

Peretraditsioonid ei ole väga erinevad. Neile on ülimalt oluline tänapäev. Tavaliselt käivad nad mitmel erineval, aga sellel aastal olin mina karantiinis ja minu pere otsustas, et tähistame ainult kodus. Muidu ikka tuleb kõik pere kokku, tehakse koos süüa ja seejärel tähistatakse. Tavaliselt on suuremas pereringis, aga sel aastal on kõik vähe teisiti ja olime natuke väiksemas pereringis. Jõulud olid ka huvitavad. Lastel käivad ka siin päkapikud, kuid meie perekonnas tehakse seda nii, et väiksematel olid oma kaks väikest päkapikku ning need siis rändasid mööda maja ringi. Ehk siis meie pidime neid ise liigutama ja panema neid erinevatesse huvitavatesse asenditesse. Mina ühel öhtul tegin, siis joonistasin banaanidele näod pähe ning panin markerid nende päkapikkude sülle.

Milline näeb välja Ameerikas tavaline koolipäev. Kas see, mida näeme filmides, on nii ka päriselt?
Koolipäevad on kõik ühepikkused ja iga päev ühed samad tunnid. Kool algab meil 8.15 ja lõpeb 15.30. Vahetunnid kestavad vaid kolm minutit ja lõunapaus pool tundi. Minu jaoks tuli see üllatusena, et kõikidel klassidel on tunnid terve päeva. Näiteks esimene klass on sama kaua koolis, kui kõik teised klassid. Terve aasta jooksul tunniplaan ei muutu, see jääb samaks. Minule väga meeldib, et neil on siin hästi palju erinevaid valikained. Sellel aastal oli muidugi valikainete valimine raskem, sest õpilaste arv ühes klassis pidi olema kindel number.

Koolitoit on meie mõistes rämpstoit. On burgerid, hot dogid, võileivad, pitsad jne. Veel kas tavaline või šokolaadipiim ning väike puuvilja ja juurvilja valik.

Mis on nende kahe riigi koolisüsteemi peamised erinevused?
Minu arvates on Eesti koolides oluliselt raskem. Siinsed tunnid on minu jaoks enamasti lihtsad ja väga palju on erinevaid projekte. Projektideks on enamasti erinevate plakatite tegemine ning selle tutvustamine ja antud teemast rääkimine. Veel ka erinevad PowerPoint esitlused ning jutukesed. Hindamissüsteem on ka neil veidike teistsugune, alustades juba sellega, et neil on hinneteks tähed. Kui meie koolis on hinne positiivne alates 50%, siis nende F lõppeb alles 59.9%. Seega muutub ka paremate hinnete saamine raskemaks, sest ühe hindeksaala on väiksem. Meie koolis on ka ainult neljapäevased koolinädalad. Vaheaegasid ei ole meie koolis peale jõuluvahetaja, mis on samuti kaks nädalat. Osadel siinsetel teistel koolidel oli ka kevadvahetaja, aga kuna meie käime ainult neli päeva koolis, siis meil seda pole.

Kuidas koolivälise eluga on? Pigem

lahe või igav? Kas oli lihtne leida uusi sõpru?
Praegusel ajal ei käida väga ringi, seega väga palju pärast kooli me midagi ei tee. Kui oleme kuskile välja läinud nt sööma, siis on olnud väga tore. Uusi sõpru on leida lihtne, aga peab olema julge ja ise rääkima minema, sest nemad väga ise ei tule. Enamus sõpru, kellega rohkem suhtlen, on kahjuks teisest linnast. Kuna käisin seal tantsutrennis, siis nendega kokku saimegi enamasti ainult treeningul.

Milline oli kõige positiivsem kogemus, mida vahetusõpilasena kogesid?
Kindlasti oli üks positiivsem kogemusi tunda seda õiget ameerika pereelu ja sinna ühtekuuluvust. Ameeriklased on väga kokkuhoidvad, ma tunnen end siin nagu päris pereliige!

Milline oli kõige negatiivsem kogemus?
Kõige negatiivsem oli Covidi pandeemia ja sellega kaasnevad piirangud. See on mõjutanud mu vahetusaastat, sest piirangutega ei olnud võimalik käia nii palju erinevates kohtades, kui oleks soovinud.

**Kas oled vahepeal kahetse-
senud, et läksid oma lähedastest ja kodust nii kaugele?**
Kindlasti mitte! Olen väga rahul enda otsusega.

On Sul kasvõi korra käinud peast läbi mõte, et jääkski Ameerikasse?
Ükskõik kui lahe ja tore aasta mul siin on olnud, siis ei ole mul läbi käinud mõtet siia jääda. Minule siiski meeldib Eesti elu ja ma ei tahaks oma perest ja lähedastest nii kaugel elada. Sellegipoolest kavatsen ma siinse perekonna ning sõpradega suhtlema jäädagi ning tulevikus ka neile tagasi külla sõita.

Kas ja mil moel see kogemus elus kasuks tuleb?
Kindlasti tuleb! Aasta võõrriigis laiendab meeletult silmaringi, lisaks super areng keeleliselt. Minnes nädalasele reisile tegelikult ei nähta seda, kuidas riigis tegelikult elatakse. Pesit-sedes kohalikus peres, saab rohkem aimu kohalikust kultuurist ning traditsioonidest.

Kristel Kitsing
toimetaja

Madli oma hostperega.

Black Hillsis ratsamatkai.

Madli ja hostõde Alyssa.

Madli ja sõbranna Lexie.

Foto Mariella Liivak

Foto Mariella Liivak

Foto Maarja-Liis Mägi

Elle Trei: emaks olemine nõuab aega, unetuid öid ja pühendumist

Hiljuti oli emadepäev ja varsti on lastekaitsepäev, mis ongi põhjus rääkida suure pere emaga emaks olemisest ja lastest.

Sotsiaaltööd õppinud Väike-Maarja valla aasta ema Elle Trei on pälvinud 2020. aastal Eesti Asenduskodu Töötajate Liidu poolt elutööpreemia Kuldnene Kartul. Kolme lapse ema, viie lapse vanaema ja Tallinna lastekodus 19 aastat pereemana töötanud naise sõnul ei nõua ükski teine töö nii palju aega, unetud öid ja pühendumist, kui emaks olemine.

Rääkige palun endast. Kuidas te sotsiaalvaldkonda tööle sattusite? Kas see oli teie unistus?

Sotsiaalvaldkonda sattusin juhuslikult, ma ei olnud sellise tööga üldse kokku puutunud. Varem olin tööl Triigi Lasteaed-Algkoolis ning kui see asutus oma ukseid sulges, siis oli vaja uut töökohta. Üks tuttav soovitas mulle Tallinna lastekodusse vaatama minna ja nii see läkski.

Millega Tallinna Lastekodu peamiselt tegeleb? Milliste murede või küsimustega teie poole pöörduda võib?

Tallinna Lastekodu pakub vanemliku hoolitsuseta jäänud lastele asenduskodu teenust, mis on mõeldud Tallinna sissekirjutusega lastele, kuid on ka mõningaid erandeid.

Rääkige veidi oma tööst ja hooletustest. Teistest vanematest sündinud laste kasvatamine on väga vastutusrikas ülesanne. Kuidas sündis soov just sellist tööd teha, mida hetkel teete?

Tallinna Lastekodul on kaheksa üksust, mis asuvad erinevates linnaosades. Mina olen ametis Piritas linnaosas asuvas Pähkli majas. Siin on 11 peremaja ning admin maja.

Minu hoole all on kuus last vanuses 8-17, kellele igapäevaselt tuleb pakkuda peresarnaseid elamistingimusi ning valmistada nad ette toimetulekuks täisealisena. Olen tööl 20 päeva, seejärel puhkan kümme päeva, minu puhkepäevade ajal töötab majas teine perevanem.

See töö on emotsionaalselt raske, kuid minule sobib. Iga päev on erinev, ma saan päeva planeerida, tegevusi välja mõelda, palju liikuda. Mulle meeldib lastega tegeleda ja teen seda kuni jaksu ja tahtmist on.

Mida tähendab perevanemaks olemine?

Perevanemaks olemise tähendust võiks võrrelda paljulapselise üksikema staatusega, kellel on oma maja ja kuus last. Hoolitseda tuleb kõigi ja kõige eest: kodu peab korras olema, kõik vajalik olemas, vastutama selle eest, et lapsed koolis käiksid, et nad terved oleksid, et nad omandaksid eluks vajalikke praktilisi oskusi. Tuleb panna väga erinevatest lastest koosnev pere toimima ühtse pereana.

Kuidas teid lastekülas kutsutakse? Emaks või Elleks?

Ema on igal lapsel olemas, nad kutsuvad mind nimepidi.

Neil, kes lastekodus kasvavad, on enesehinnang enamasti väga madal. Kui palju tuleb tööd teha, et nad endast lugu õpiksid pidama?

Lastekodulaste isiklik sotsiaalne võrk on üsna piiratud, suurema osa nendest moodustavad erinevad ametnikud, seetõttu kannatavad nad lähisuhete defitsiidi all. Mina perevanemana pean pakkuma emotsionaalset toetust nii palju kui vähegi võimalik. Enesehinnangu tõstmine on pidev ja pikk protsess, arvesse tuleb võtta lapse minevikku, eripära, võimeid. Tuleb aru saada oleviku ja mineviku seostest,

põhjustest, tagajärgedest ning nendega tegeleda, vajadusel kasutada spetsialistide abi.

Mis teile selle töö juures meeldib? Mis annab sellele tähenduse ja mõtte?

Selle töö juures tuleb rõõmu tunda just väikestest asjadest. Minu peremajast on „läbi käinud“ 22 last (kui arvestan praegust peret ka). Paljudega on side säilinud ja see, kuidas nad on elus hakkama saanud ja kuhu keegi on jõudnud – see annabki tähenduse ja mõtte.

Mida tähendavad teile need üheksateist aastat, mil olete Tallinna lastekodulaste heaks panustanud?

Need aastad on täis muresid, rõõme, kasvamist, kasvatamist, probleeme, lehenduste otsimisi, naeru, nuttu, pidevat enese arendamist ja koolitusi ning rahulolu tehtud tööst.

Millised on teie põhimõtted oma tänuväärse töö?

Iga laps on ainulaadne ja eriline ning igal lapsel on õigus elada elamisväärselt.

Kes kasvatab keda: kas lapsevanem last või laps vanemat?

Minu arvates on kasvatus vastastikune.

Mis teeb emast hea ema?

Oskus last alati ära kuulata, mõista, temaga mängida, julgustada, andestada, nõu anda, tema jaoks olemas olla.

Kas emaks olemine on tõesti maailma kõige tähtsam ja raskem töö?

Nii võib öelda küll. Ükski teine töö ei nõua nii palju aega, unetud öid, pühendumist ning ühtegi tööd ei tehta nii suure armastusega.

Mis on emana kõige raskem ülesanne?

Kõige raskem ülesanne emana on leida tasakaal ja olla diplomaat, et pere

toimiks ja kõik oleksid rahul. Ema peab ka enda jaoks aega leidma, et „akusid laadida“, sest puhanud ja rõõmsameelne ema suudab perele palju rohkem pakuda kui väsinud ja kurnatud ema.

Millised on suure pere ema argipäeva mured ja rõõmud?

Koolitöödega hakkamasaamine, laste omavahelised suhted, sõltuvus nutiseadmetest, kodukorrast kinnipidamine, aja leidmine iga lapse jaoks eraldi... muresid ikka jagub, kuid rõõme on ka palju. Iga väike õnnestumine ja edasimineku on oluline, üksteise abistamine, kohustuste jagamine.

Kust leida kõigeaega? Kui palju jääb aega lastelaste jaoks oma põhitöö kõrvalt?

Puhkepäevadel jagan oma aega perega.

Kas lapsevanemaks olemist saab õpetada?

Muidugi saab, sest meie lastest ju saavad lapsevanemad.

Lastekodus on lapsevanemaks õpetamine keerulisem, sest neil puudub tavapärase peremudel ja oma bioloogilisest perest on paljudel lastel pigem sellised mälestused, mida tahaks unustada. Oma õpingutes olen teinud laste hulgas ankeetküsitlust, et missugune peaks olema nende tulevane pere. Vastuste põhjal selgus, et peaaegu kõik soovisid endale abikaasat ja lapsi ning et pere ei laguneks koost.

Paljudel minu kasvandikel, kes on juba oma ellu läinud, on väga tore pere.

Naisi, kes on nõus üksnes kodule ja lastele pühendumise, on praegusel ajal vähe. Kas meie esivanemad oskasid seda paremini?

Meie esivanematel tuli see välja lihtsalt, loogiliselt ja peamiselt omaenese tarkusest, sest inimesi ei lämmatanud info üleküllus. Tänapäeval oodatakse naiselt rohkem, nõudmised on suuremad, üksnes kodule ja lastele pühendunud naise ei ole palju, aga kindlasti on oma töö ja hobidega tegeleva naisel siiski kodu ja lapsed esikohal. Esivanemate kogemusi ja tarkusi antakse edasi põlvkondadele, minu arvates jäävad põlvkondade vahel samaks olenemata ajast.

Millised on teie pere traditsioonid emadepäeval?

Võimalusel ikka koosolemine, koogi söömine ja kohvitamine.

Kristel Kitsing
toimetaja

KOMMENTAARID

LAPSED MAARJA-LIIS, MARIELLA JA MARTTI

Meie ema on kõige rahulikum ja südamelikum inimene, keda teame. Oleme talle kolmekesi ikka parajat peavalu valmistanud, aga ta pole peaaegu kunagi vihas- tanud või karjunud meie peale. Tunneme alati tema toetust ja soojust, ka praegu, kui oleme juba täiskasvanud.

Ta suudab mingil imelisel kombel oma aega jagada nii laste, lastelaste kui ka oma töö vahel. Eks alguses oli ikka natuke raske harjuda, et ema veedab võraste lastega rohkem aega, kui meiega, ja olukorra tegi keerulisemaks ka see, et isa oli samuti töö tõttu kodust eemal. Aga usun, et tänu sellele oleme kolmekesi siiani väga lähedased ja üksteise jaoks alati olemas.

Lisaks meile on tal veel viis lapselast, kellega kiikuda, liivakastis istuda ja palli mängida. Meil on traditsioon igal suvel terve perega Eestit ja naaberriiki avastada ning alati on ema see, kes lastega ringi jookseb ja peitust mängib.

Tal on väga hea käsi joonistamises ja lapsed naudivad temaga koos joonistamist ja meisterdamist.

Oma tugevuse ja elutarkusega on ta kindlasti meile suureks eeskujuks! Oled meile väga kallis, ema!

ENDINE KASVANDIK ROBERT

Hindan Elle pühendunud ja südamelikku tööd lastega väga kõrgelt.

Elle on olnud minu kõrval elu olulistel hetkedel ja võin julgelt pidada teda oma emaks.

Imetlusväärne, kuidas Elle on üles kasvatanud kõik oma lapsed ja lisaks aidanud kõiki teisi.

Elle on osanud kõiki lapsi kaasa erinevatele kultuuriüritustele ja panustanud, et kõikidest kasvaksid tublid ning tegusad inimesed.

Olen tänulik, et elu on mind Ellega kokku viinud.

Mehed astuvad kevadesse moodsa soengu ja hooldatud habemega

Alates 8. maist alustas tööd Väike-Maarjas Maarjailu ruumides (Ravi 1a) spetsiaalselt meestele koolitatud juuksur ehk barber Annika Murro-Puskar. Salongist astuvad mehed kevadesse moodsa soengu ja hooldatud habemega.

Miks just keerukal viiruse ajal otsustasite salongis teenust pakkuma hakata ja millised ohutusmeetmed olete pidanud kasutusele võtma?

Pigem küsiks in, et millal on see nõ õige aeg? Covid-19 ei näi lõppevat, aga minul on töötahe just siin ja praegu. Seda enam, et saan tegeleda sellega, mida näidin ja mis mulle väga meeldib. Ohutusmeetmetest on kasutusel mask ja desinfitseerimisvahendid.

Kaua olete barberi ametit pidanud ja kuidas selleni jõudsite?

Otsuse barberiks õppida tegin 2020 a suvel. Tegelikult olen juba pikalt kodu köögis oma meespelel ja mõnel tuttavalt juukseid lõiganud.

Mis teile meeldib selle ameti juures?

Kõige rohkem meeldib see, kui nõ karvakasvanud ja metsistunud mehest saab läbi juukselõikuse ja habeme kor-rastamise väga kena, kasitud meeste-rahvas. Näised on enamasti koguaeg kenad, piisab vahel ainult peapesust, et jälle kasitud oleks.

Miks just iluteenuste valdkonnas tegelema hakkasite? Kas Väike-Maarjas konkurents juuksurite vallas liiga tu-gev pole?

Ma ei tunne, et mul oleks konkreet-set konkurenti, kuna barber ja juuk-sur on kaks erinevat teenust. Sellist teenust, mida mina pakun, meil Väi-ke-Maarjas pole. Pigem on see, et ini-mesed on harjumuste ohvrid. Kui nad on harjunud käima nt ühe kindla juuk-suri juures ja järsku tuleb uus inimene uue teenusega, siis naljalt kohe vana uue vastu ei vahetata.

Milline on teie enda taust? Olete õp-pinud barberiks vms ja kus? Või on hobist kasvanud välja töö?

Mina ise olen olnud üle kümne aasta kodus, mul on kaks last. Nagu eelnevalt

juba mainisin, siis tugevam mõte bar-beri ametit õppida tekkis eelmisel su-vel. Suve lõpus otsisin oma soovitud koolituse välja, mille eest pidi tasuma 2500 eurot. Koolitusele olid järje-korrad ja mina pääsesin õppima alles 9. veebruaril 2021. Tegelikult oli see muidugi väga hea, kuna mul oli aega siis selle koolituse jaoks raha kokku koguda. Mul õnnestus saada Tallinnas asuvasse võiks öelda Eesti esimesse ja ainukesse ainult barberõppel põhine-vale kolmekuulisele koolitusele Kutz Koolituskeskus & Barbershop. Prakti-ka on seal väga tugev. Kui üldiselt on eesmärk, et iga õpilane teostab kooli-tuse jooksul vähemalt 30 klienditööd, siis minul on tänaseks klienditöid 84 – jah ma loen neid. Oma koolitajast ka natuke: German Saar on töötanud juuksurina 20 aastat, osalenud palju-del rahvusvahelistel võistlustel ning saavutanud seal kõrgeid kohti. Ta on töötanud Suurbritannias, Tais, Soomes ja olnud kohtunikuks mitmel rahvus- vahelistel võistlustel. Soomes töötas ta viis aastat ja avas omanimelise salongi. Samuti tuli ta Soome meistriks meeste juukselõikuste nominatsioonis.

2018. a kolis ta tagasi Soomest Ees-tisse. 2018. aasta suvest on German Saar Kutz Koolituskeskus & Barbershopi koolitaja ja barber. German on tegelikult Rakverest pärist, tema emal Irina Saarel oli pikka aega Rakveres sa-long.

Kas olete ettevõtlusega alustamiseks kasutanud ka mingite projektide ra-hastusti? Kui jah, siis millised on teie ettevõttele hoogu juurde andnud?

Taotlen meie vallalt alustava ette-võtte toetust, et saaks barberi tööks vajalikke asju soetada. Kõige tähtsam on klienditool, mis on mõeldud meeste töödeks.

Teie teenuste valdkonnas ei saa mõõ-da vaadata ka konkurentsist. Iluteenu-seid pakkuvaid ettevõtteid on ju vallas tervikuna piisavalt ning Väike-Maarja alevikus ju samuti jagub. Mis on teie trump, et häid kliendisuhteid hoida ja ennast ära majandada?

Minu jaoks tähtis ja kindlasti ka klientide hoidmise trump on pakkuda kvaliteetset juukselõikust.

Mehed soovivad pöörata oma välimu-sele järjest rohkem tähelepanu ning vajavad selleks spetsialisti. Millised trendid praegu juukse- ja habeme-moes valitsevad ja millist mehed ee-listavad?

Üsna paljud, kui mitte enamus me-hed, soovivad ikka küljelt lühikesi ja pealt pikemaids juuksed. Tegelikult on juukselõikustel palju erinevaid nime-tusi, mida ma vast ei hakka siin ette lugema, kuid kui trükkida Googlesse „mens haircut“ või „meeste juustlõiku-sed“, siis kõik, mis seal piltidena leiab, seda peab ka barber oskama. Habeme-tega on üldiselt selline lugu, et mehed soovivad seda korras hoida: piirjooned korda, vuntsid korda, liigsete karvade ajamine kaelalt jne. Soovivad kasitud ja puhast üldvälimust.

Milliseid nõuandeid või nippe jagate meeste koduseks juuste- ja ha-be-mehoolduseks?

Stiilse habeme ja soengu juurde kuulub selle hooldamine. Habet võiks pesta kaks kuni kolm korda nädalas ja kasutada selleks ettenähtud šampooni, kuna habemekarval on juustega võrrel-des jämedam struktuur. On ka olemas erinevad habemeõlid ja muud hool-dustooted. Ka juustele ja peanahale on erinevaid tooteid. Erinevatele juuste ja peanaha muredele on olemas mitmeid erinevaid hooldustooteid.

Milliseid tooteid oma töös kasutate ja miks neid eelistate?

Mina kasutan Beardburys tooteid.

Mis aegadel ja päevadel hakkate lahti olema, kuidas saab aega registreeri-da?

Hakkan tööle Maarjailu salongis, mis asub Väike-Maarjas Ravi 1a kolm korda nädalas, kuna jagan salongi tei-se juuksuriga. Kuna mul ei ole esmas-päevast reedeni töögraafik, siis aegu saab esialgu broneerida kas helistades, e-kirja teel või FB messengeris soovi avaldades. Tööpäevadel olen valmis töötama kella 8.00st hommikul kuni kella 20.00ni õhtul.

Kristel Kitsing
toimetaja

Fotod Annika Murro-Puskar

Foto Freepik.com

Route 22 pakub ehedaid grillielamusi

Et Kaarmal bensiinijaama kõrval pea-vad Route 22 kohvikut vennad Kümni-kud, on kohalikele elanikele juba hästi teada. Aga, et maitsele ja miljöole rõ-huvad mehed lisaks tavapärastele päe-vapraadidele söegrillil valmistatud ela-musi pakuvad, on uudis omaette.

Söegrillil valmistatud päevapraade saab nautida läbi suve reedeti. Samuti pakutakse kohalikele grillihuvilistele vaakumisse pakendatud šašlõkki eri-nevates marinaadides ja lihasid, mida saab iga grillmeister ise kodus küpse-tada.

ROUTE 22 GRILLIMISE NIPINURK

Niipea, kui ilmad hakkavad minema soojemaks, otsitakse grillid välja. Suvi ja grillimine – need kaks on lihtsalt la-hutamatud.

Eestis armastatakse grillida ja kuigi see tundub imelihtne, suudavad paljud väärt liha hoopis ära rikkuda. Route 22 kohviku kokk Tarvo Kümnik kordab üle põhitööde, õpetab paar head nippi, et lõpptulemus oleks nauditav.

Lihale maitsete andmiseks on tä-napäeval palju võimalusi. On võimalik teha nii määrg kui ka kuivmarinaade.

Sibul-äädikas on selline nostalgiamar-inaad, lisaks sellele saab määrgma-rinaade teha veel õuna või veiniää-dikaga, ketšupiga, siidriga, õllega ja isegi Coca-colaga – neid võimalusi on veelgi. Ka kuivmarinaade valmistades on võimalik lasta fantaasial lennata, kasutades erinevaid kuivatatud vürtse on võimalik luua nii aasia, aafrika, kui ka ameerikapäraseid BBQ Rub'e. Kui on soov kasutada kuivmarinaadi, siis on soovitatav lasta lihal enne 12-24 tundi kerges soolveses soolduda, siis jääb grill-itav mahlasem.

Kui kätte satub suurem tükk liha, siis lõikamisel tasuks jälgida, et stei-kide puhul saaks noalõiked ristikiudu, siis hiljem süües ei ole pikki lihakiude, millele hammaste peale ei hakka. Tüki-toodete, näiteks šašlõki puhul ei ole vaja seda reeglilt jälgida, küll tasuks aga kõik tüki lõigata ühesuured, siis valmivad nad üheaegselt ja ei ole vaja karta, et mõni tükk kuivaks küpseb või tooreks jääb.

Lase lihal enne grillile asetamist toatemperatuuril tunnike seista – nii on temperatuuri muutus grillitaval tootel väiksem ja liha pruunistub ker-gemini.

Grillimisel kasuta lehtpuusütt. Kau-bandusvõrgus on saada erinevaid puu-liike. Ise halgudest söe põletamisel on kõige kättesaadavam lepp. Sobib hästi ka tamm ning õunapuu, aga need puu-liigid pole nii kättesaadavad. Keegi ei raatsi ju õunapuud maha võtta, et sel-lest sütt teha. Kevadel lõigatud õuna-puu okstega saab grillimisel lihale head suitsumaitset anda.

Grillsöe süütamiseks kasuta na-turaalseid vahendeid, piisab täiesti toiduõlist ja paberinutsakust. Hästi toimib ka gaasipõleti, seda on lihtsam kasutada koos süütekaminaga. Kui

kasutate siiski poes müüdavat süüte-vedelikku, siis tasub meeles pidada, et seda ei tohi kasutada keraamilistes grillides, kuna süütevedelik võib imbu-da keraamikasse ja rikub toidu maitset. Süsi on küpsetamiskuumusel kui leek on kadunud ja sütele on tekkinud ühtlane kerge hall tuhakiht.

Enne liha grillrestile asetamist veendu, et see on puhas. Puhastami-seks on hea kasutada traatharja. Õlita rest kergelt toiduõliga, aseta liha kuu-male grillrestile.

Alguses pane liha kõrge kuumusega kohale, et liha võtaks külge ilusa grill-resti mustri. Pruunista liha nii mõle-malt poolt ja siis aseta alale, kus söe-kuumus liha ei kõrvetaks, seal liha veel järeleküpseb, ei kõrbe ära, ja jääb mah-lane (järeleküpsema võib lihasid kuhjata ka üksteise peale kahes-kolmes kihis). Õhemad lihatükid grillil järeleküpsemist ei vaja, need võib asetada ka kohe soo-japotti, kus nad oma enda tekitatud kuumuses läbi küpsevad. Sellisel mee-todil valmistatud liha jääb mahlasem.

Šašlõki grillimisel võiks liha var-dasse ajada, see kergendab hiljem liha pöörmist süte kohal. Samuti on hea, kui liha saaks natuke enne sütele ase-tamist nõrguda, sest liigne vedelik ta-kistab liha pruunistumist. Kui liha on juba pruunistunud, siis võib teda juba pritsida erinevate vedelikega või mää-rida kastmetega.

Liha ümber keeramiseks kasuta grilltange või kui oled osav, siis ka labi-dat. Kahvliga pööramisel tuleb kahvli torkeaukudest osa lihamahla välja, see-ga ei ole seda soovivat kasutada.

Grill-liha küpsust saab kontrollida värvuse järgi, kergitades liha äärt grill-restil. Kui liha järeleküpsema panna, siis ei ole vaja väga karta, et toit tooreks jääb. Vilunud grillmeisterid saavad

juba näpuga katsudes liha küpsusast-mest aru. Küpsusaste jälgimine on tähtis veise, aga ka lamba või pardiliha grillimisel. Soovitatav on need lihad jät-ta seest natuke roosad, siis on söödav tükk mahlasem ja ei muutu kummiseks.

Liha juurde saab alati grillida ka eri-nevaid köögivilju: suvikõrvitsat, tava-list kõrvitsat, paprikat, tomatit, redist, keedetud maisitõlvikuid, šampinjone, sibulat, peakapsast.

Grilli juurde oleme harjunud sööma igasugu erinevaid toorsalateid, õli-kastme, majoneesi või hapukoorekast-mega, mis kellelegi mookamööda on. Soovitan grillitud liha kõrvale proovida ka marineeritud aedvilju. Marineerimi-seks sobivad needsamad köögiviljad, mis grillimisekski. Ja kui peaks grillitud aedvilju järgi jääma, siis äraviskamise asemel võikski need jahtunud aedviljad marinaadi pista, järgmisel korral grilli-des hea liha kõrvale ära tarvitada. Võib teha tavalise ädikamarinaadi, või näi-teks kasutada õli ja veiniäädikat.

Ostes Route 22 kohvikust grillitoo-teid, küsige kindlasti ka nõu, kuidas ostetud lihast saaks grillides prima tulemuse. Head grillisuve kõigile!

Route 22 kokk Tarvo Kümnik soo-vitab: kaste grillitud aedviljadele

Grilli suvikõrvitsat, paprikat, punast sibulat, kirsstomatit.

Sega kokku basiiliku pesto, magus tsillikaste ja näputäis soola (kes soovib võrtsikamat – paneb rohkem tsillikas-tet, kes mahedamat – see vähem). Kui kaste tundub kuiv, võib lisada endale meelepärast toiduõli (oliiviõli).

Sega kastme ained omavahel kokku, kalla kaussi grillitud aedviljadele ja vis-ka kerge randmeliigutusega köögiviljad kastmega segamini.

Kuidas liikluses ohutult liigelda?

Kevade saabumisel on taas hea aeg meelde tuletada, kuidas igaüks meist saab liiklemist ohutumaks muuta. Saabuvad soojad ilmad soosivad õues rohkem liikumist nii jalgsi kui ka jalgrattaga ning üha rohkem ilmub teedele ka kergliikureid, mis on käimasoleva aasta esimesest jaanuarist reguleeritud liiklusseaduse kohaselt ka kui uus sõiduki liik.

Jalgratturid, kergliikurijuhivad ja jalakäijad liiguvad nii asulas kui ka asulavälisel teedel, kuid eriti tähelepanelik peaks olema linnatänaval ja tihedama liiklusega asulateedel, kuna seal toimub ka kõige rohkem õnnetusi. Nii jalgrattur kui ka kergliikurijuht on liikluses vähemkaitstud liiklejad ning liiklusõnnetuse korral jäävad nemad kannatavaks osapoolteks.

Oluline on juba varajases eas lapsega ohutut liiklemist harjutada ja teadvustada liikluses varitsevad ohud, nii omandab laps targa ja viisaka liikleja käitumismudeli juba varakult. Läbi suunamise arenevad lapsel vajalikud liikumisharjumused ja liiklemisoskused. Igapäevane liikumine aitab ühtlasi kaasa lapse füüsilisele arengule. Mida soojemaks lähevad ilmad, seda aktiivsemaks muutuvad ka noored skateparkides. Tihti unustatakse trikitades ära kaitsekiivri kandmine. Rakvere politseijaoskonna piirkonnavanem Kristi Rist rõhutab, et kiiver peab olema peas nii rula, tõuke- kui ka BMX ratturil, et tagada ohutu trikitamine.

Aga kuidas siis ikkagi tagada, et nii enda kui ka oma lähedaste ja pereliikmete liiklemine oleks ohutu ja mida võiks enne liiklusesse suundumist meist igaüks meelde tuletada nii jalgratturi-

na kui kergliikurijuhina?

Lääne-Viru maakonna tervisenõukogu ning Transpordiameti ennetustöö osakonna eksperdid annavad mõned soovitusel, kuidas liikluses jalgratturina ja kergliikurijuhina ohutult liigelda ja mida on oluline liiklejana meele pidada.

Selleks, et liikluses jalgratturina ohutult liigelda, järgi neid olulisi punkte:

Jalgrattaga sõitmine on lõbus ja sportlik tegevus. Aga selleks, et rattasõit lapsele turvaline oleks, peab jalgratas olema lapsele sobiva suurusega. Jalgratas on lapsele paras siis, kui ta seisab harkisjalu, tallad maas, rattapulgakohal ning rattapulgani jääb vähemalt paar sentimeetrit ruumi. Liiga suur jalgratas on lapsele raskesti juhitav ja võib lapse panna liiklusohutusse olukordadesse.

Enne jalgrattaga sõidu alustamist tuleks veenduda ning kontrollida, kas Sinu enda ja Sinu lapse jalgrattal on kõik vajalik olemas. Jalgratta pidurid peavad olema töökorras, samuti peab juhttraua küljes olema töötav signaalkell. Rattal peab olema ees valge ja taga punane helkur ning rattakodarate küljes valged või kollased helkurid. Halva nähtavusega ilmade korral (udu, vihm) ja pimedada ajal peavad jalgrattal põlema ees valge ja taga punane tuli. Vilkuvas režiimis punast tuld on mõislik kasutada igal ajal, et olla teisele liiklejatele paremini märgatav.

Iga lapse eest vastutab lapsevanem! Enne lapse üksi liiklusesse lubamist, jalakäija või jalgratturina, on iga lapsevanema moraalne kohustus veenduda, et laps on valmis üksi liikluses osalema ning mõistab ümbritsevat ja oskab ohutult liigelda.

Soojad ilmad soosivad õues rohkem liikumist, aga tähelepanu tuleb pöörata ka liiklusohutusele. Foto Kristel Kitsing

Kui liikled jalgrattaga koos lastega, siis pea kindlasti meele, et alla 8-aastased lapsed ei tohi sõiduteel sõita ka koos vanematega olles!

Lapsed tohivad sõiduteel sõita alates 8. eluaastast koos täiskasvanud saatjaga.

Iseseisvalt tohib laps sõiduteel sõita, kui ta on vähemalt kümme eluaastat vana ja omab jalgratturi juhiluba. Jalgratturi juhiluba on nõutav 10–15-aastastel sõiduteel sõitvatel jalgratturitel. Jalgratturi juhiloa saamise kohta leiad rohkem infot Transpordiameti liikluskasvatuse kodulehelt: <https://www.liikluskasvatus.ee>.

Jalgrattaga liiklemisel tuleks meele pidada, et sõitmiseks on

ette nähtud kindlad alad nagu jalgrattatee, jalgratta- ja jalgteed või sõiduteele märgitud jalgrattarada. Jalgrattaga on lubatud sõita ka õuealal, sõiduteel ning teepeenral. Teatud juhtudel on lubatud sõita ka kõnniteel.

Väikelast selleks ettenähtud istmel (rattatool või -iste kargorattal) või järelehaagises sõidutaval jalgratturil on lubatud sõita kõnniteel. Samuti on kõnniteel jalgrattaga lubatud sõita liikumispuudega jalgratturil ja alla 13-aastaselt jalgratturil ning tema kuni kahel jalgratturist saatjal. Täiskasvanul jalgratturil on kõnniteel lubatud sõita siis, kui sõiduteel sõitmine on oluliselt raskendatud või ohtlik, näiteks tee seisukorra või tiheda

mootorsõidukite liikluse tõttu.

Mõningates asulates on sõiduteele märgitud eraldi ka ühissõidukirajad, millel teatud tingimustes ka jalgrattaga sõita võib aga sellisel juhul peab sõitmine olema vastava liikluskasvatusega lubatud.

Jalgrattaga sõidetakse ühes reas üksteise järel ning sõiduteel peab jalgrattaga sõitma võimalikult selle parema ääre lähedal.

Et pööramine ja sõiduraja vahetused kulgeks ohutult, peab jalgrattur enne pööret ja sõiduraja vahetust oma kavatsest kääga märku andma ning veenduma, et eest- ja tagantpoolt lähenevad sõidukid teda ei ohusta.

Ka jalgratturil on kohustus pöörde lõpul teed anda sõidutele ületavale jalakäijale. Samuti on oluline meele pidada, et jalgrattaga pöörde sooritamisel peab jalgrattur andma teed autojuhile.

Et ristmikute ületamine oleks sujuv ja ohutu, peab jalgrattur igale ristmikule lähenedes olema tähelepanelik, arvestama liikluseoludega ning andma teed eesõigust omavale liiklejale.

Kui oled jalgrattaga mõõda jalgteed, kõnniteed, jalgratta- ja jalgteed või jalgrattateed sõites jõudmas sõiduteega lõikumise kohale, pead jalgratturina alati vähendama kiirust ja arvestama, et sinu kohustus on anda teed sõiduteel liiklejale, kui teed andmise kohustus pole liikluskasvatusega kiirust teisiti. Sellise sõiduteega lõikumise koha võib jalgrattur ületada ainult jalakäija kiirusel u 3–7 km/h.

Väga oluline on jalgratturina arvestada asjaolu, et sõidukite juhid ei ole kohustatud jalgratturite teed andma kui jalgrattur on ületamas ülekäigurada ilma jalgrattalt maha tulemata. Jalgratturil on küll lubatud sõiduteed ületada jalgrattalt maha tulemata, kuid tuleb meele pidada, et eesõigus jalgratturile sellisel juhul ei kehti. See on oluline punkt, mida tihti unustatakse või ei soovita järgida, kuid mis tekitab igapäeva liikluses palju ohtlikke olukordi. Sellises olukorras peab sõidukijuht andma teed jalgratturile vaid siis, kui jalgrattur ületab parasjagu teed, millele sõidukijuht on pööramas.

Lääne-Viru maakonna tervisenõukogu

Talgulised terviserada korrastamas. Foto Enne Eilo

Talgupäev Rakke linnamäe terviseradadel

Rakke linnamäe terviseradadel on hooldusraietööd lõppenud. 1. mail korraldasime talgupäeva, et siluda ja korrastada radu. Kuigi riiklikult erinev olukord seadis piirangud, said kõiki reegleid järgides enamus radasid korda. Jäänud on umbes 60 m lõik, millel tuleb tehnikaga tasandustööd teha ja uuenda-

da üks tööde käigus kannatada saanud kettagolfi viskeala.

Rõõm oli näha ka, et leidus radade igapäeva kasutajaid, kes talgupäeval ei saanud osaleda, aga tulid hiljem või suisa järgmisel päeval appi. Kui kõik rajalõigud korda saavad ja rajatähistus üle vaadatud, siis alustame maastikurattaraja planeerimisega.

1. maiga sai alguse terviseradadel ka osalusvõistlus Rakke Trimm 2021, mis kestab septembri lõpuni.

Täna kõiki kes võtsid vaevas anda oma panus Rakke linnamäe terviserade korrastamisse!

Enno Eilo

Tervise postkast ajendas astuma

Tasa ja targa, aga elu kulgeb ka keeruliste aegade kiuste. Minu õpilaste selle kevade distant-sõppeperioodi teine arvestuslik tegevus oli kohaliku (Ao) kergliiklustee otsa üles seatud tervise postkasti külastamine. See võimalus oli 4.–9. klassi õpilastel neljal päeval (13.–16. aprill). Sihtpunkti jõudes tuli teha väikesel paberilipikul oma nimega postitus, mis kinnitas õpilase postkasti külastamist. Liikuda tuli jalgsi või jalgrattaga. Igal õhtul võtsin kasti maha, viisin koju ja vaatasin üle, kui paljud õpilased olid postikasti juures käinud. Hommikul panin selle taas üles. Teekond Rakke asulast tervise postkastini ja tagasi on keskmiselt 5–7,5 km. Igaõhtune nime hulk kinnitas, et õpilased olid tõepoolest toast välja terviserajale tulnud. Olen rahul kõikide 4.–9. klassi neljal ja kolmel korral liikujatega, neid õpilasi oli kokku 63-st 54 (86%), mis on väga hea osalus! Samuti on tublid kõik 1.–3. klassi vabatahtlikud õpilased, iseäranis 3–4 päeval liikujad.

OSALUSAKTIIVSUS KLASSE ARVESTUSES (KÕIK NELI PÄEVA):

5. klass: 98% (52-st 51)
4. klass: 95% (40-st 38)
9. klass: 92,5% (40-st 37)
8. klass: 81% (52-st 42)
7. klass: 79% (48-st 38)
6. klass: 60% (20-st 12)

Klasside arvestuses „paugutas“ 5. klass praktiliselt täiega. Mä-

Sandra Veelmaa 8. klassist 16. aprillil tervise postkasti külastamas. Foto Sandra Veelmaa

letame, et nemad olid sügisel ka spordinädala võitjad. Täna ka personali (Kairit Lillemets, Raili Veelmaa, Helen Potman, Erika Rückenberg, Kersti Salus, Malle Lepp, Meeli Kerem, Kristi Vainola), kes haaras härjal sarvist ja kokkuvõttes olime igal päeval sellise keskmise osalusega kenasti rajal. Tervise postkasti esimesel päeval liikus 63, teisel 75, kolmandal 72 ja neljandal (viimasel) päeval 67 inimest. Kui need numbrid kok-

ku liita (63+75+72+67) ja pidada silmas, et iga üksik liikumine tervise postkastini ja tagasi katkeb keskmiselt minimaalselt 5 km-st teekonda, siis läbiti nelja päeva jooksul vähemalt 1385 km. See võiks olla selline kollektiivne täiendus meie kooli poolt Georg Lurichile kingitud kilomeetritele 145. aasta juubeliks. Palju õnne ka Rakke kooli poolt!

Janar Rückenberg

Väike-Maarja Lasteaed võtab konkursi korras tööle 1,0 AMETIKOHAGA ÕPETAJA
tööle asumise aeg 16. august 2021. a ja
0,75 AMETIKOHAGA ERIPEDAGOOG-LOGOPEEDI,
tööle asumise aeg 1. september 2021. a.

Avaldusi koos CV ja haridust tõendavate dokumentide
koopiatega ootame 23. maiks 2021. a
e-post: lasteaed@v-maarja.ee.
Aadress: Väike-Maarja Lasteaed, Lõuna 10,
Väike-Maarja 46202.
Info Tiia Mänd, tel 520 0387.

**Kiltsi Põhikool ootab sügisest 2021
enda nooruslikku ja töökasse kollektiivi
EESTI KEELE NING KIRJANDUSE ÕPETAJAT ja
SOTSIAALAINETE ASENDUSÕPETAJAT**

- Kasuks tuleb optimistlik ellusuhtumine ja hea huumorimeel.
- Võimalikud erinevad tegevused ringitöö juhendamisel, klassijuhatajat ootavad tegusad teismelised.
- Kiltsil on väga hea rongiühendus nii Tallinna kui Tartu suunal. Vajadusel kõigi mugavustega korter.

Kandideerimistaotlus, CV ning haridust tõendavate dokumentide
kopiad saata aadressile Kiltsi Põhikool, Liivaküla küla, 46218,
Väike-Maarja vald või elektrooniliselt aadressile
kiltsipk@kiltsimois.ee 31. maiks 2021.

Õnnitleme eakaid sünnipäevalapsi!

*Üks päev kui pärl ta teiste seas
kord aastas särab igas eas*

93
HELGI LIPPASAAR 22.06.1928

91
ARNO SIKKAR 14.06.1930
OLLI KANGUR 21.06.1930

90
ÖNNELA PÄRN 02.06.1931

89
HELGI-REGINA JANSON 13.06.1932

88
EVI HIEMÄE 14.06.1933

87
AINO MÄGI 14.06.1934

86
SILVIA KULLAS 06.06.1935
MAIE LUTVEI 15.06.1935
VERA KASK 19.06.1935
REIN SAAREPERE 25.06.1935

85
IVI EIGI 29.06.1936

80
VASSILI STOLJARENKO 05.06.1941

VELLO EILO 07.06.1941

TIJU EDOVALD 09.06.1941

MAIMU PRUUS 21.06.1941

VELLO METSSON 24.06.1941

PEEP VARD 25.06.1941

75
LEMBIT HARAN 22.06.1946

70
LIIA KIISAK 01.06.1951

HILLAR SEIMAR 06.06.1951

VALDOR SUTOROV 07.06.1951

ELVE REGO 11.06.1951

LIIVIA KIKKAS 11.06.1951

JAAN HÜTTI 24.06.1951

VELLO OJASTE 24.06.1951

HEINO AASA 28.06.1951

Soovime õnne ja tugevat tervist!
Väike-Maarja Vallavalitsus

NB! Palume inimestel, kes ei soovi, et lehes avaldatakse tema sünnipäeva-
õnnitus, teatada sellest toimetajale tel 329 5759.

Õnnitleme noorimaid vallakodanikke

*Õnne tänasteks tegudeks,
õnne homseteks olemisteks,
õnne tuleviku toimetusteks!
Olge rõõmsad, terved ja tublid!*

FLO LÖÖNE 31.03.2021
ALIISE PÖLDMAA 02.04.2021
STEVEN VILL 03.04.2021
IRIS RAIDLA 06.04.2021
KLARA MAASING 16.04.2021

VÄIKE-MAARJA STAADIONIL LASTEKAITSEPÄEV

**Teisipäeval 1. juunil
kell 10.00-13.00**

- * Batuudid
- * Erinevad mängud
- * Lastele õhupallid

Info: Maire Haava, mair.haava@v-maarja.ee
tel 329 5760

TÖÖKOHUSTUSED, LASTE VAJADUSED, PAARISUHE, MAJAPIDAMISTÖÖD, LEMMIKLOOM

Lasteabi pakub tuge mure või segaduse korral.
Helista 116 111, kirjuta info@lasteabi.ee või vestle lasteabi.ee.

Veebilehelt tarkvanem.ee leiad infot laste kasvatamise kohta
ja nippe, kuidas enda eest hoolitseda.

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

**15. juuni alates 10.00
RAKKE
KULTUURIKESKUSES**

**ETTEREGISTREERIMINE
telefonil 5323 2454**

Silmade kontroll 15€, prillistjale TASUTA!

*Ei võta sõnad leinavalu,
ei kuivata nad pisaraid...*

MÄLESTAME

JÜRI REBANE
SUSANNE ESINURM
ANNA TEALANE
HENN-REINO KRAUSBERK
LAINE ÖMMIK
JAAN KARTNA
EVA MÖÖL
VELDA SAAR
ELFRIDE LEITEN
ALEKSANDR PETROV

15.02.1948–03.04.2021
17.07.1933–09.04.2021
26.01.1933–11.04.2021
30.10.1933–13.04.2021
30.09.1930–13.04.2021
25.06.1959–20.04.2021
06.06.1946–21.04.2021
13.11.1943–27.04.2021
09.09.1929–29.04.2021
16.11.1948–30.04.2021

Mälestame
1. surma-aastapäeval
ARNO LÖÖKEST

Õie Rakkest ja vend
Margus Tapalt

*Kevadtulitega
läksid Sa tee...*

Mälestame ja avaldame
kaastunnet tütardele ja
nende peredele
HENN KRAUSBERKI
surma puhul.

Kaasteelised
Rakke kooli
päevilt ja naabrid

KUTSUME SIND TOETAMA PROJEKTI "IGALE LAPSELE JALGRATAS"

KUI SUL ON KOJU SEISMA JÄÄNUD RATAS,
OLENEMATA SELLE SEISUKORRAST, JA
SOOVISID SELLEST LOOBUDA, SIIS VÕTA
MEIEGA ÜHENDUST!

Väike-Maarja Valla Noortekeskus on projekti
koostööpartneriks ning rattaid kogume 1.05-30.06
Rakke noortekeskuses

**Samuti julgustame meile teada andma lastest,
kes hädasti vajavad endale jalgratast!**

ÜHENDUST SAATE VÕTTA:

LÄBI NOORTEKESKUSE SOTSIAALMEEDIA KONTO VÕI RAKKE NOORTEKESKUS
(HOONIK): 329 1108; VÄIKE-MAARJA NOORTEKESKUS (SANDRA): 325 5038 VÕI TIJA KASELO 329 5762

Muusikute fond PLMF ja EEKBL Rakke kogudus esitlevad

6.06.2021 17.00
RAKKE KIRIK
Oru 6

HINGEMUUSIKA

PAVLO BALAKIN bass
TIINA KÄRBLANE klaver

Kavas:
Händel, Bach, Tšaikovski jt

www.plmf.ee

Eelmisel aastal toimus
kodukohvikute päev Väike-Maarja alevis

**tänavune ülevallaline
KODUKOHVIKUTE
PÄEV**

20. augustil toimub

Ootame sel päeval kodukohvikuid
avada soovivaid Väike-Maarja valla
elanikke endast märku andma
25. juulini e-posti aadressil
mair.haava@v-maarja.ee

Inkotuba

Väike-Maarja hooldekodu (Ravi 1, I korrus)
päevakeskuse kaudu on võimalik tellida Inkotoa pakutavaid

URIINIPIDAMATUSE ABIVAHENDEID:
- naha- ja haavahooldusvahendid,
- imavad aluslinad,
- mähkmed jm.

Pensionistidel kaup 40% soodsamalt. Tööcalistel puuetega
inimestel vajalik arstitööd abivahendi soetamiseks.

Tellimiseks ja infoks helistada tel 326 1345; 5656 4959
või 5343 9837 (Rakke). Abivahendi soovist
teavitada 5 tööpäeva varem!
Rakke raamatukogus (Faehlmanni 26)
saab tellitud tooted kätte
4. juunil kell 11.00.

Väike-Maarja hooldekodus (Ravi 1, I korrus) saab tellitud
tooted kätte 11. juunil kell 9.00–11.30.

KOGUDUSTE TEATED

Väike-Maarja kogudus

Jumalateenistused toimuvad pühapäeviti kell 13.00.

Jumalateenistus: 16.05; 30.05; 06.06; 20.06; 27.06.

Missa: 13.06; 23.05.

Surnuaiapäha Väike-Maarja uuel kalmistul 04.07 kell 13.00.

Kogudust teenivad õpetaja Tauno Toompuu ja diakon Juhan Rumm.

Kantseli avatud teisipäeviti ja neljapäeviti 13.00–15.30.

Pastoraadis saab sündmuste korraldamiseks rentida saali koos köögiga.

Info: diakon Juhan Rumm, tel 5345 0943, juhan.rumm@eelk.ee

Koduleht: sites.google.com/site/eelkvaikemaarjakogudus

Facebook: EELK Väike-Maarja kogudus

Annetused: EELK Väike-Maarja kogudus

EE652200001120247658 Swedbank,

leinamaja taastamise toetamiseks lisada märksõna „leinamaja“

Avispea kogudus

Jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30.

Koguduse pastor Eerek Preisfreund.

Info: tel 323 5450; 524 1982,

e-post: avispea@ekkllesia.ee

Aadress: Avispea küla, 46208

Väike-Maarja vald, Lääne-Virumaa

Koduleht: avispeakogudus.wixsite.com/kogudus

Facebook: Avispea Vabakogudus

Annetused: Eesti EKB Koguduste Liidu Avispea Vabakogudus

10502002423005

Simuna kogudus

Jumalateenistused pühapäeviti kell 11.00.

Koguduse õpetaja Enn Salveste.

Aadress: Allika 3, 46401 Simuna

Info: tel 5345 3967 või tel/fax 332 8021,

e-post: enn.salveste@eelk.ee

Facebook: Simuna Kogudus

Annetused: EELK Simuna ja Juuda

kogudus EE852200001120184054

Rakke kogudus

Jumalateenistused pühapäeviti kell 14.00.

Kogudust juhatab

diakon Tiina Teppo.

Aadress: Oru 6, 46301 Rakke

Info: tel 5623 1313

e-post: rakke.kogudus@gmail.com

Koduleht: rakkekogudus.weebly.com

Facebook: Rakke Kogudus

Annetused: EEKBL Rakke Kogudus EE432200221044564569

Jehoova tunnistajate kogudus

Koosolekud pühapäeviti kell 11.00

Zoomi vahendusel.

Info: tel 5695 1316

Koduleht: jw.org

Kalmistumeistrite kontaktandmed

Väike-Maarjas: Heili Talpsepp, tel 516 1809.

Simunas: Mirjam Kesküla, tel 524 7944.

Aos: Aili Uustalu, tel 524 6501.

MJM OÜ pakub elektritööd ja käiduteenust B-pädevuse piires.

Majandus-tegevusteate nr TEL002806.

**Kontakt: 509 4436
Martti Sindonen
Lisainfo www.mjm.ee**

OÜ ETEST PR ostab metsa- ja põllumaad.
Tel 504 5215;
514 5215;
info@est-land.ee.

Haldusteenus korteriühistutele.
Tel 5684 1668

Võsatööd, trimmeritööd, saetööd
Tel 5684 1668

OÜ ETEST PR ostab metsa- ja põllumaad.
Tel 504 5215;
514 5215;
info@est-land.ee.

TEHNOÜLEVAATUSKESKUS.EE

Väljavahi tee 5, Tõrremäe (Põhjakeskuse kõrval)

Sõiduauto 25.-

HaluProff OÜ

Kvaliteetsed ja soodsad küttepuid

alates 35 eur/m³.

Müügil 40 l kotti pandud kütteklotsid 2 eur/kott.

Küttepuid

lõikamise teenus.

Hind kokkuleppel.

Püsiklientidele

soodustus.

Puude ettebroneerimise võimalus järgmiseks kevadeks/suveks.

Tel 5559 0853

Pottsepp teeb tööd

Tel 58033448, Ain
Fb: Ahju & Kaminatööde OÜ

Elektripaigaldiste käit kuni 1000 V

Sise- ja väliselektritööd

Elektririkete likvideerimine

Elektrikilpide koostamine

Tel 502 0278; www.elektripesa.ee

ROBOTNIIDUKITE MÜÜK, PAIGALDUS, HOOLDUS JA REMONT.

ALATI PARIMAD LAHENDUSED MEILT

BASEILO

AIA- JA METSATEHNICA MÜÜK, HOOLDUS, REMONT

Rakvere, Tallinna 47 Jõhvi, Rakvere 35

Paide, Suur-Aia 45 Tapa, Pikk 19

tel +372 56 498 775 • info@baselo.ee • www.baselo.ee

TEOSTAME MINIEKSKAATORIGA KAEVE- JA PLANEERIMISTÖÖD, NING TEOSTAME VEDUSID.

Ekskaatoril kolm erineva laiusega koppa:

1) planeerimis- ehk tasandamiskopp

2) kopp mõõduga 300

3) kopp mõõduga 600

Väga sobiv vahend kaevetöödeks:

- ühildumisel kanalisatsiooni ja veetrassidega

- väiksemahulised mullatööd majapidamises

- haljastuse planeerimistööd (nt koduaia)

- killustiku ja liiva vedu 5 t

Kontakt: Catkopp OÜ, tel 502 1882

Pearaamat OÜ

RAAMATUPIDAMISTEENUS ETTEVÕTETELE JA KORTERIÜHISTUTELE.

Algdokumentide korrastamisest majandusaasta aruande koostamiseni.

Tel 5190 1120; e-post: taimi@pearaamat.eu

www.pearaamat.eu

Viru Arborist OÜ

Gustav Aasumets
(kutsetunnistus 141998),
tel 5919 2441

Reigo Alas
(kutsetunnistus 141999),
tel 5800 1880

viruarborist@gmail.com

PAKUME ARBORISTI TEENUSEID

• Ohtlike puude raie

• Puuhooldustööd

• Hekkide hooldus

• Võrade sidumine

• Puiduhakkuri teenus, Ø20 cm

• Kändude freesimine

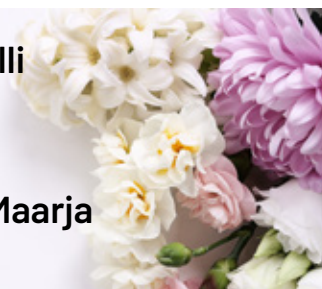
Müüa erinevaid suvelilli

lilleampleid

tomati-ja kurgitaimi

Lõuna-põik 5, Väike-Maarja

Tel 511 8084

Väljaandja

Väike-Maarja Vallavalitsus

Pikk 7, 46202 Väike-Maarja

Tel 329 5750, valitsus@v-maarja.ee

Tiraaž 2700

Toimetaja Kristel Kitsing

Tel 329 5759; 5349 9629

Küljendus Ajakirjastus OÜ

info@ajakirjastus.ee

Trükk Printall AS

Materjale saab saata iga kuu 30. kuupäevaks kristel.kitsing@v-maarja.ee

Ilmub tasuta kord kuus (va juuli).

Massaaž Eipris.
On hea aeg turgutada enda keha ja vaimu tervendava massaažiga.
Vabane lihasingetest!
Võimalus koju, firmasse kohale tellida.
Anti 5323 9228;
lotusmassaaž.ee

OÜ MÕISALILL müüb köögivilja- ja lilletaimi 18. 25. mail ja 1. juunil Rakke raudteejaama platsil kell 11.00–13.30 Simuna bussijaama platsil kell 15.00–17.00

Rattabaas www.rattabaas.com
Tel 322 2030

Lai 9, Rakvere
E-R 9-18; L 10-15